

MARIANNE LENDER ER DØD

Marianne Lender er død den 8. oktober, 48 år gammel.

Marianne sad i UBOT, den politiske ledelse for Teatercentrum, som repræsentant for Foreningen af Små Teatre (FAST). Marianne var en årrække administrator på egnsteatret Banden i Odense, men har tilbragt det meste af sit liv som højskolelærer. Ved sin død var hun netop tiltrådt som leder af produktionshøjskolen i Fåborg.

Marianne døde af en fuldstændig banal sygdom, som man ikke kan dø af i dagens Danmark. Diagnosticeret omgangssyge viste sig at være tarmslyng. Døden kommer vel altid bag på én, uforståelig og uretfærdig, som han høster. Og at det lige skulle være Marianne, der stod for tur, er så meget mere uforståeligt, når man ved, hvor god hun var til at leve.

Midt i vores verden af forvirrede, stressede, storrygende og frustrerede mennesker var hun et velafbalanceret, roligt gemyt, med et stærkt engagement i det, hun beskæftigede sig med. Hun havde overskud til at se hen over smålighed og intriger, til at holde målet for øje.

Marianne havde ikke let ved at sige fra, at sige nej. Hendes lyst til at være med gav vide rammer for andres krav på hende. Men er det ikke en kvalitet at stille sig til rådighed, at være til stede i en tid, hvor alt for mange er stået af og ikke rigtig gider? Hun elskede teatret, både som professionel, som publikum og som instruktør i de utallige opsætninger med amatører, hun har lavet i sin højskoletid.

At have mistet Marianne som veninde er ikke noget man kommer over. Med tiden vil hun vel falde til ro på en hylde i mit hoved. Der er stadig så mange ting, jeg lige skal have tjekket med hende, både arbejdsmæssigt og privat. Jeg løfter lige røret for at snakke og aftale. Det, at forbindelsen for altid er brudt, er endnu ubærligt og uvirkeligt.

Ære være hendes minde.

Anette Eggert

EGNSTEATRE PÅ VENTEPENGE

En kuffert fuld af penge til børneteateret – hvad mon egnsteatrene får? (Forestillingsfoto fra Corona Dansteater).

NR. 83 DECEMBER 1992

ISSN 0900-0291

UDGIVER:

Teatercentrum i Danmark
Frederiksborggade 20, 3., 1360 København K
Tlf. 33 15 69 00, Telefax 33 13 14 39

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Carsten Jensen

SATS OG MONTAGE:

HP Sats 66 11 34 06

TRYKNING:

Trykcentralen A/S

DISTRIBUTION:

Børneteateravisen udsendes fire-fem gange årligt til alle interesserede. Private abonnenter betaler 98 kroner årligt – inkl. Børneteaterbrochuren. Bestilling og afbestilling af abonnement foretages skriftligt til Børneteateravisen/Teatercentrum. Meddelelse om adresseændring, udeblevne numre eller lignende rettes i første omgang til det lokale postkontor.

BØRNETEATERBROCHUREN:

udkommer i forbindelse med Børneteaterfestivalen i april måned. Den sendes ligesom Børneteateravisen til alle daginstitutioner, skoler og andre, der er potentielle aftagere af børneteater.

INDHOLD:

	Side
Teaterlivets økonomiske støttepædagoger	2
Børneteatersammenslutningen som klageinstans	4
Behov for fornyelse. Eftersnak fra Horsens	5
Odsherredprojektet – fra drøm til virkelighed	6
Sidste spark til udvalget – egnsteatermøde hos Møllen	8
BTS og egnsteaterrevisionen	10
Nyt fra læserundersøgelsen	10
Dansen har fået bedre muligheder	11
Rejserapport fra Litauen	12
Tilmelding til brugerkonference i Aalborg april 93	13
Repertoire-nyt	14
Små Scener	15-16

NORDISK INDSTIK:

Svensk teatermosaik, Det norske Riksteater har fået børne- og ungdomsscene, den nye finske teaterlov truer børneteaterens eksistens, ASSITEJ holder verdenskongres på Cuba til februar.

DEADLINE:

Næste nummer af Børneteateravisen udkommer i slutningen af marts 1993 – med bl.a. program for Festival 93 - Teater for børn og unge i Aalborg i april 93. Deadliite for stof er 15. marts 93.

FORSIDEN:

Den sidste af BTA-årgangens Gitte Kath-kreationer. Billedet forestiller 25 års jubilæet Ray Nusslein i en af sine Paraplyforestillinger.

REDAKTIONEN ER SLUTTET 23. NOVEMBER

Næste sæson vil knapt 30 teatre modtage lidt over 26 mio. kr. i direkte drifts- eller projektstøtte via RBOT-ordningen og Teaterrådets pulje. Dertil kommer de mange egnsteatre, der producerer børneteater – og netop nu venter i spænding på udfaldet af kampen om egnsteaterprocenten og den ventede lovrevision

Af Carsten Jensen

Allerede nu ved landets mange børne- og ungdomsteatre, hvad der venter dem i sæson 93-94. I hvert fald hvad angår støtten via teaterloven, sådan som den kommer til udtryk, når Det Rejsende Børneteater og Opsøgende Teater (RBOT) og Teaterrådet har afsluttet deres overvejelser.

Og lad det være sagt straks: Der bydes ikke på de store overraskelser eller spændende nyskabelser i selve fordelingsnøglen.

RBOT'en har valgt at støtte de samme teatre som sidste år – alle har samtidig fået en større eller mindre opskrivning af støttebeløbet – men man har dog erstattet Rimfaxe med Teatret ved Hans Rønne, der

sidste år var at finde i Teaterrådets støttepulje. Her er Rimfaxe så røget hen – men dog kun i form af en mindre projektstøtte.

Teaterrådet fortsætter i al

stiltfærdighed sin fordelingspolitik fra sidste år – ligeledes præget af mindre opskrivninger af støttebeløbet. Nye i folden af driftsstøttede teatre er Mime og Visuel Teater og

Musikteatret Undergrunden, der tilsyneladende har nydt godt af bortfaldet af Fair Plays »afviklingsstøtte«.

Desuden har flere af egnsteatrene modtaget økonomisk

støtte til nye projekter, og det kan man så vælge at se som en indirekte driftsstøtte til nogle af de teatre, der ikke bliver tilgodeset i tilstrækkelig økonomisk grad af deres hjemkommuner. Bag navnet »Projekt 94« gemmer der sig en række velrenommerede børneteaterfolk, der er gået sammen om at producere en forestilling.

Den tilsyneladende fredssommelige kontinuitet i Teaterrådets fordelingspolitik kan virke som et mindre brud med det tidligere råds erklærede målsætning om at give flere penge til færre teatre for at sikre optimale produktionsforhold med heltidslønnede teaterarbejdere m.m. Men der er næppe tvivl om, at alle Teaterrådets medlemmer har taget deres professionelle kvalitetsansvar med i arbejdet.

EGNSTEATRE I KNIBE

Og lige nu ligger muligheden for turbulens et helt andet sted, nemlig omkring egnsteaternes situation. Ministeren har spillet ud med en refusionsprocent for næste år på 43 – til teaternes og kommunernes forbitrelse. I skrivende stund er der dog lagt op til at det alternative kulturflertal med den tidligere radikale kulturminister Ole Vig Jensen agter at få ændret på den sag.

Imens venter alle på udspillet fra det af ministeren nedsatte egnsteaterudvalg, der har teaterprofessor – og Teaterrådsmedlem – Jørn Langsted som formand.

Det ligger dog fortsat fast, at kulturministeren ønsker et fast støtteloft, uanset det til enhver tid eksisterende antal egnsteatre. Men om der kan blive tale om fx. en differentieret refusionsprocent efter fx. geografiske kriterier eller om det fremtidige refusionsbeløb alene skal dække produktion af teaterforestillinger og ikke kan bruges til husleje-tænk-

ning af kommunerne, eller om egnsteaternes børneteaterproduktionsforpligtelse helt bortfalder, eller... det vides først en gang til næste år.

Heller ikke Teaterrådet er glad for den megen uro på egnsteaterområdet, der bl.a. har ført til at den statslige andel er faldet fra 50% igennem årene til 45% i 1992. Og nu (midlertidigt?) er fastsat til 43% for 1993.

I den anledning udtaler formand for Teaterrådet, Bjørn Lense Møller:

»Det er ikke til at vide, hvilke perspektiver, som vil tegne sig for oprettelsen og driften af egnsteatre, når Egnsteaterudvalgets rapport foreligger i det efterår og forventeligt er fulgt op af en lovrevision i Folketingssamlingen 1993/94.

Det er Teaterrådet bekendt, at flere af vore med god grund velrenommerede egnsteatre er i alvorlig krise i deres hjemkommuner på grund af refusionsprocentens fald.

I betragtning af den over-skuelige tid fremt il en ny lovgivning om egnsteateraktivitet kan foreligge, anser rådet det for særdeles uhen-sigtsmæssigt og kulturpolitisk betænkeligt at lade økonomiske tilfældigheder afgøre, hvilket felt den fremtidige ordning har at bygge på.

Teaterrådet skal derfor opfordre til, at der snarest skabes økonomiske grundlag for overlevelse og ro i dette vigtige teaterområde. Efter Teaterrådets skøn drejer det sig om en merbevilling på finanslov 1993 på 5 mio. kr.»

Og imens fortsætter de neglebidende økonomiske fremtidsplanlægninger rundt omkring på landets mange egnsteatre.

Læs om det store seminar om egnsteaterloven side 8-9 og formanden for Børneteatersammenslutningens syn på sagen side 10.

PRIS TIL SKIDTPYT OG MÅNEGØGL

Lørdag den 24. oktober blev Hanne Trolle og hendes teater, Månegøgl, hædret med BØFAs kulturpris, der er på 20.000 kroner og en ubetalelig hæder.

Hanne Trolle kvitterede prompte ved dagen efter at spille to gratis forestillinger for de jugoslaviske flygtningebørn og deres forældre, der p.t. frister tilværelsen på flygtningeskibet Norrøna, som ligger til kajs ved Islands Brygge i København.

Under navnet BØFA gemmer sig Børnebibliotekarernes Faggruppe, så det er virkelig Teatret Månegøgl's allermest

primære brugergruppe, der priser en pioner inden for »vuggestueatret« for en gedigen indsats gennem de sidste ti år.

Hanne Trolle startede i 1981 sit eget børneteater – efter ophold i og inspiration fra bl.a. England – og siden har hun spillet professionelt og begavet teater for en af de vanskeligste målgrupper inden for børneteateret; de allermindste på fra halvandet til fire år.

I alle forestillingerne spiller Pyt (dukke) og Skidt Pyt (dukkefører og medspiller Hanne Trolle) de store roller.

Stort set alle Månegøgl's

Hanne Trolle i sin nyeste forestilling »Regnbuen – en odysse i farver«. (Foto: Freddy Tornberg Film/Video)

forestillinger er blevet rost til om ikke månen, så i hvert fald skyerne for deres poesi, origi-

nalitet, stille magi og solidariske engagement.

Theater La Balance fik bl.a. Årets Børneteaterpris for deres nyeste forestilling, »Nattergalen«. (Foto: Einar vid Neyst)

ÅRETS BØRNETEATER-PRIS TIL LA BALANCE

Danmarks Teaterforeninger afviklede sit årlige teaterseminar fra 13.-15. november i Frederikshavn.

Seminaremnet var det ret så aktuelt-vedkommende »Danmark i Norden og Europa«, hvor den afgående formand for Teater og Dans i Norden, Anders Ahnfelt-Rønne, gav sit besyv med – sammen med blandt andre kulturgesandt Henrik Bering Liisberg og kulturministeriets Peter Duelund.

Der blev dog også kigget en del teater. Svenske Riksteatern og norske Riksteatret bidrog med et par fremragende børne-

teaterforestillinger, hvilket dannede en fin ramme til Årets Børneteaterpris, der blev tildelt Theater La Balance, som for alvor er slået igennem som leverandør af flotte og gen-nemarbejdede forestillinger. Ikke mindst teaterudgaverne af H.C. Andersens »Den Standhaftige Tinsoldat« og »Nattergalen« har begejstret teaterforeningsfolkene – og andre publikummer.

Årets Turneteaterpris blev i år givet til Den Jydske Opera for deres succes-forestilling »West Side Story«.

JUBILERER OG OPRETTER BØRNEKULTURFOND

I oktober måned fejrede det primært stationære århusianske børneteater, Filuren, sine 20 år som selvejende institution.

Spiren til det nuværende egnsteater Filuren blev faktisk lagt allerede i 1965, da Bodil Lindorff startede en børneteaterskole, som skulle give børn i det århusianske mulighed for at arbejde med teater.

Selve børneteaterskolen fungerede frem til 1975, men sideløbende blev den selvejende institution »Bodil Lindorffs børneteater Filuren« oprettet, og Filuren har siden spillet sine stationære forestillinger i Århus og desforuden

huseret med opsøgende forestillinger rundt om i landet, lavet teaterprojekter i hjembyen og på anden vis gjort sig bemærket inden for dansk børneteater.

I forbindelse med jubilæet har Filuren oprettet en Børnekulturfond, som hvert år i oktober måned vil uddele en pris til en person eller institution i Århus, der har bidraget til at synliggøre børnekulturen.

Eventuelle (forsinkede) jubilæumsgaver til Filuren kan derfor passende konverteres til fondens gironummer 3 25 67 66 ...

BØRNEKULISSEN

I kølvandet på Århus Festuge er de århusianske daginstitutioners børneteateruge – der er en af kulturprojektet Børnekulisens arrangementer – blevet til en Børnenes Festuge.

I år deltog 11 af Danmarks professionelle børneteatre i arrangementet, der fandt sted fra 9. til 16. november. Foruden de lokale børneteatre, Filuren, Gruppe 38, Rivegildet, Teater 83 og nu også Jakob Mendels Teater, deltog Kaskadeteatret, Bjørneteateret, Gadesjakkert, Mariehønen, Fair Play, Jako-Bole og Vester 60.

Men de professionelle fik hård konkurrence af amatørerne, idet 40 amatørteaterforestillinger – herunder et duketeater-gæstespil fra Litauen – blev afviklet i løbet af børneteaterugen.

Læg dertil de århusianske skolebørns egne forsøg udi en vanskelig kulturgren, diverse workshops, musikarrangementer m.v., så får man et indtryk af mangfoldigheden i Børnekulisens store børneteateruge, der støttes af Århus Kommunes Social- og Sundhedsforvaltning og har et budget på knapt 200.000 kroner.

PARAPLYTEATER GENNEM 25 ÅR

Ray Nusslein kan i denne sæson fejre 25 års jubilæum som skuespiller for børn, og i den smukke anledning afholder hans Paraplyteater en jubilæumsuge fra 8.-12. februar 1993, hvor en række udenlandske gæsteforestillinger spiller om aftenen, mens Paraplyteatret viser sine egne forestillinger i dagtimerne.

Det sker på Paraplyteatrets nye lille scene i Rådhusstræde 6 c i det indre København, som bliver indviet mandag den 8. februar.

De nye lokaler bliver bl.a. gæstet af Gyula Molnar fra Ungarn med »Tre små selvmord«, Theatre Manarf fra Frankrig med »Paris, bonjour«, Compagnie Mediane, ligeledes Frankrig, med »Valse Mathilde« – og endelig run-der Kammer und Puppentheater Wismar fra Tyskland af med »Die Bremer Stadtmusikanten«. (Se spilletider m.m. under Små Scener).

Den internationale teaterserie falder helt i tråd med Ray Nussleins egen teaterhistorie, der har formet sig som triumfagtige teaterfelttog gennem de europæiske lande i årenes løb.

Paraplyteatret er gennem årene med usvigelig sikkerhed altid blevet nævnt, når talen faldt på gennemarbejdet kvalitets- børneteater, og det har bl.a. afstedkommet et utal af invitationer fra andre lande. Forestillinger, der alle er blevet hjulpet godt på vej i »det fremmede« af Ray Nussleins mangesprogethed.

Yderligere oplysninger og billetbestilling til Paraplyteatrets jubilæumsteateruge kan ske mandag til fredag i dagtimerne på telefon 33 13 39 40.

ØKONOMISK STØTTE SÆSON 93-94 TIL BØRNE- OG UNGDOMSTEATRE

Teatre støttet via Det Rejsende Børneteater og Opsøgende Teater (RBOT) - amternes produktionsstøtteordning:

Jytte Abildstrøm	2.400.000
Kaskadeteatret	2.400.000
Baggårdsteatret	2.200.000
Theater La Balance	1.200.000
Bjørneteateret	900.000
Månegøgl	600.000
Jakob Mendels Teater	350.000
Teatret ved Hanne Rønne	700.000

Teatre støttet via Teaterrådets pulje:

Artibus	2.500.000
Bådteatret	2.300.000
Comedievognen	2.000.000
Paraplyteatret	1.000.000
Terra Nova	900.000
Mariehønen	750.000
Rio Rose	600.000
Vandrefalken	250.000
Musikteatret Undergrunden	500.000
Mime og Visuel Teater	150.000
Spillehuset	350.000
Anemoneteatret (projektstøtte)	500.000
Rimfaxe (projektstøtte)	300.000
Gruppe 38 (projektstøtte)	500.000
Møllen (projektstøtte)	500.000
Baggårdsteatret (projektstøtte)	200.000
Teater Patrasket (projektstøtte)	400.000
Projekt 94	700.000
Uppercut Danseteater	800.000
Corona Danseteater	500.000

Desuden modtager Bådteatret anden støtte på 400.000 kr., mens de to danseteatre via Danseteaterpuljen modtager henholdsvis 400.000 og 300.000 kr. oveni børneteater-tilskuddet.

BØRNETEATER

SAMMEN-
SLUTNINGEN

PROFESSIONEL GARANTI

UDDRAG AF BTS'S NYE VEDTÆGTER

§6, stk 3: Tvister mellem medlemsteater og købere:

Ved uoverenstemmelse mellem et medlemsteater og en forestillingsarrangør er bestyrelsen, hvis teatret skønner det nødvendigt, forpligtiget til at bistå teatret.

Hvis bestyrelsen, fra en forestillingsarrangør, har modtaget klage over den måde et medlemsteater har afviklet en aftalt forestilling på, er bestyrelsen forpligtiget at undersøge grunden til klagen. Skønner bestyrelsen, at teatret ikke har opfyldt sine kontraktsforpligtigelser eller på anden måde har handlet anderledes end hvad der med rimelighed kan forventes af et professionelt teater, er teatret forpligtiget til at følge bestyrelsens beslutning om evt. erstatning eller anden kompensation til køberen.

Er teatret ikke tilfreds med bestyrelsens beslutning, kan sagen forelægges generalforsamlingen.

Børneteatersammen-slutningen vil nu som brancheorganisation gå aktivt ind i teaterformidlingsarbejdet ved at fungere som klageinstans

Af Anders Ramberg

At købe en teaterforestilling er selvfølgelig noget andet end at købe en sofa. Kan man objektivt vurdere kunstnerisk kvalitet?

Vurdere - ja, men objektivitet er noget, som man oftest har svært ved at begrunde sin vurdering med. Og dog - man kan selvfølgelig se kvalitative forskel på det, som udbydes i den »Røde Brochure«. Også på de forestillinger, som produceres af teatre, som er medlemmer af BTS. Man kan til og med lave en liste over de fem eller ti bedste forestillinger man har set de seneste år og forvente at de samme forestillinger dukker op på lister opstillede af andre, med samme overblik.

Men - gør man et forsøg på at opstille kriterier for kunstnerisk kvalitet - løber man meget hurtigt ind i noget helt uoverskueligt.

En sofa har en række funktioner, som skal være opfyldt for, at man med rimelighed kan sige, at den er en god sofa. Løse ben gør en aldrig så flot sofa til noget ubrugeligt bras.

Også omkring en teaterforestilling er der fundamentale forhold, som bare skal være i orden, for at forudsætningen for en god oplevelse for publikum kan skabes. Lad os kalde dette for det professionelle grundlag for forestillingen.

Vi skriver udførlige kontrakter - sikrer os så godt det kan lade sig gøre i forvejen - alt sammen for at forholdene skal være så gode som mulige.

DER KAN ALTID GÅ NOGET GALT

Naturligvis kan noget gå galt - for teatret såvel som for arrangøren.

At spille en forestilling på turné er hver gang et vovestykke. Teknisk udstyr, som medbringes på turné, udsættes for store belastninger og på trods

af, at alle rimelige forhold er taget i betragtning, kan det kikke. De fleste gange er der stor forståelse fra arrangørernes side - hvis man har fornemmelsen at teatret tager seriøst på sin opgave - hvis man oplever at teknik og spiller(e) på stedet prøver at løse problemerne på bedst mulige måde. Forsinkelser, som har en rimelig forklaring, kan oftest accepteres.

Men - der er naturligvis undtagelser: Et teater, som ankommer en time inden forestillingen - uden acceptabel forklaring, på trods af at man i kontrakten har sikret sig en rådighedstid over lokalet på to timer.

De hjælpere, som teatret havde bestilt, har måttet vente en time. Man stiller op og opdager at halvdelen af udstyret mangler og forestillingen kommer til at bære præg af dette sjusk. Det bliver derfor ikke den oplevelse for publikum, som arrangøren har ret til at forvente.

Og omvendt - teatret har, en uge inden spilletidspunktet, haft kontakt med arrangøren, for en sidste gang at sikre sig, at forholdene gør det muligt at spille i lokalet. Og arrangøren har forsikret at alt er i orden. Men salen har ikke de nødvendige 3,4 m til loftet, som arrangøren har lovet i og med kontrakten er underskrevet. Konstruktionslementer i salen gør at den reelle højde er 2,8. Andet lokale kan ikke stilles til rådighed - og teatret kan ikke gennemføre forestillingen.

BTS SOM KLAGEINSTANS

Eksemplerne kan let genkendes af såvel arrangører som teatre og hvis de er så »klassiske«, som er beskrevet her, plejer det ikke være problemer med at placere ansvaret - og derved også komme overens om konsekvenserne.

Men - der kan jo være mindre oplagte tilfælde, hvor parterne har svært ved at nå til en opklaring. Her vil BTS i fremtiden gerne spille rollen af klageinstans.

Hvis du, som arrangør, har væsentlige klager på en af vores medlemsteatre og du ikke synes, at du kan nå en tilfredsstillende løsning i din

BTS vogter over kvaliteten! (Modelfoto taget fra BaggårdTeatrets forestilling »Shamran«. (Foto: Palle Berg).

kontakt med teatret, er du velkommen til at henvende dig til BTS, med din beskrivelse af forløbet. Vi vil derefter indhente teatrets forklaring og foreslå en løsning på konflikten.

Det ligger selvfølgelig i vores interesse, at teatre som er medlemmer i BTS opfylder de krav, som man med rimelighed kan stille på et professionelt teater.

Det hjælper vores medlemmer, at medlemskabet i BTS kan forstås som en garanti for

professionel holdning overfor såvel publikum som arrangører og vi vil, som organisation, arbejde for at dette bliver opfattelsen blandt vores købere.

På sigt, vil dette bidrage til en højnelse af kvaliteten i dansk børneteater - og det er den mest fundamentale funktion, en organisation som BTS har.

Anders Ramberg er formand for Børneteatersammenslutningen.

Læserbrev:

SPILDT ARBEJDE

Brug Repertoire-Nyt - også til negative repertoire ændringer

Her følger en beretning om en mængde spildt arbejde og en hel del ærgelser:

Det er i år 8.-9.-10. klassernes tur til at se teater på vores skole. Teaterudvalget brugte Den Røde Brochure til at finde 10 stykker, som vi kunne anbefale. Skolebestyrelsen godkendte samtlige stykker, og klasserne prioriterede, således at vi fik en melding om, hvilket stykke, der var det foretrukne. Vi var faktisk glade over, at enigheden var stor: Klasserne havde helt tydeligt »Puberteten er løs« med Teaterkompagniet på 1. pladsen.

En opringning til Teaterkompagniet fik vores glæde til at forsvinde. »Puberteten er løs« var slet ikke blevet sat op! 2. pladsen var »Rum 17 svarer ikke« med TeaterPatraket. Her fik vi imidlertid at vide, at stykket var taget af plakaten umiddelbart efter Børneteaterfestivalen. I Den Røde Brochure er der ved turneperiode skrevet: efter 92. Nu foretog vi opringninger til de resterende otte teatergrupper, og det viste sig, at Fiolteatrets stykke »Body and Soul«, der ifølge brochure skulle på turné feb/april 93, heller ikke bliver opført mere.

Så nu må vi starte helt forfra! - og derfor: Hvis I ændrer i jeres repertoire, så brug dog RepertoireNyt! Det ville spare os for en mængde overflødig arbejde.

Anette Olsen
Østre Skole, Nykøbing Falster

Det er ofte en fængslende oplevelse at komme til Horsens.

Nej, det er ikke en vittighed om byens robuste vartegn og dets invånere, men derimod en ren kulturmæssig konstatering oven på dette års udgave af Kaskadeteatrets børne- og ungdomsteaterfestival i slutningen af september.

Et arrangement, der i år var flyttet ind til midtbyen, hvor det fungerede flot og nærværende. Takket være Kaskadeteatrets hårdtarbejdende medlemmer og den store faste stab af frivillige.

Og det klædte faktisk Horsens-festivalen at have de store teatersale, rådhuset m.m. som kunstneriske rammer. Det gav lidt mere løberi, men samtidig bedre forhold for de enkelte forestillinger.

Selvom konceptet med programfastlæggelse og forudbestillinger op til fire-fem måneder forud for festivalens afvikling betyder en del ændringer og nogen forvirring omkring billetudleveringen, kan man se hvordan festivalpublikummet nyder at have styr på deres forestillingsvalg i forvejen.

Kaskadeteatret har jo aldrig lagt skjul på, at Horsens-festivalen først og fremmest er en indkøbsmesse, hvor brugerne skal forkæles. Det bliver de osse, bl.a. via de faste rammer og god service omkring mad og drikke og information. Men faktisk fortæller mange brugere, at deres repertoire-planlægning og indkøb foregår efter Teatercentrums store festival i april og den samtidige udsendelse af teaterkataloget Den Røde Brochure - og det kan mange af grupperne skrive under på.

Så der bliver altså også tale om selvstændig kulturmanifestation i Horsens. Hvor mange generelt kan konstatere, at der er rigtig mange af de egentlige publikummer - nemlig børn - og det er jo altid godt med autentiske rammer midt i festival-foranderligheden.

Der blev udleveret knapt 16.000 billetter i Horsens, hvor 29 grupper spillede 121 forestillinger. De fleste til publikums tilfredshed, tydede de allestedsnærværende teatersummemøder på.

Og så skal det da med, at Kaskadeteatret foranstaltede en indsamling til fordel for Somalia - forud for forestillingerne kunne publikum spytte i bøssen. Også plakatsalget blev konverteret til det gode formål, som i alt indbragte 21.354 kroner til Folkekirkens Nødhjælp.

Kaskadeteatret viderefører festivalen næste år - med de forbedringer, der er mulige i et stadigt flottere arrangement.

Men allerede ugen efter kom den første håndgribelige belønning for arbejdet i form af en kulturpris på 5.000 kroner. Den glade giver var Horsens Lærereforening.

Horsens-festivalen er kendetegnet af professionalismisme og kærlig brugerpleje, men at fornyelsen er på vej i det danske børneteater, formåede festivalen trods alt ikke at overbevise Jørgen Bo Jørgensen fra Svendborg om. Og efter 18 år som børneteaterformidler ved han godt, hvad han vil have

Af Carsten Jensen

Gad vide om ikke Svendborgs skolebørn kommer til at opleve det aalborgensiske egnsteater

Jako-Bole på nærmere hold i næste sæson.

Gruppen var i hvert fald en af de positive oplevelser for Svendborgs festival-veteran, Jørgen Bo Jørgensen, da han i slutningen af september gæstede Horsens og Kaskadeteatrets omfangsrige børne- og ungdomsteaterfestival, hvor knapt 30 børneteatre, alle medlemmer af Børneteatersammenslutningen, viste prøver på deres repertoire.

Han Tog de to andre delta-gende teaterformidlere fra Svendborg havde på forhånd aftalt, hvilke forestillinger de skulle se i Horsens. Og med fem-seks teateroplevelser pr. person pr. dag kunne de efter endt festival tage hjem til Sydfyn og »præsentere« omkring 30 forestillinger som mulige tilbud til Svendborgs 5000 børn i den kommende sæson.

Når Gammelfar går på scenen: De danske børneteater-skuespillere bliver stadig ældre, mens vi venter på den fornyelse, der skal føre professionalismen i børneteaterkulturen videre. Tegning: Claes Movin

BEHOV FOR FORNYELSE

Jørgen Bo Jørgensen er næstformand for Svendborg Teaterforening og tillige skolekonsulent – og med til at formidle forestillinger til de 13 skoler i hjemkommunen. Det har han faktisk gjort i 18 år, lige siden den 2. børneteaterfestival i Skaarup i 1974.

INGEN SPILDTID

Jørgen Bo: »Vi bruger både den store festival i april og Horsens-festivalen som baggrund for udvælgelse af forestillinger til børnene i Svendborg, men personlig foretrækker jeg Kaskadeteatrets udgave i Horsens. Den er professionelt arrangeret, man får billetter til de forestillinger, man har bestilt TIL og misbruger ikke sin tid med at stå i kø. Og så er det lækkert med de fællesarrangementer, der er om aftenen, hvor man får lejlighed til at mødes med andre. Selvom jeg savnede nogle flere fra teaterforeningernes bestyrelse.

BTA: Hvorfor kommer de ikke?

JB: »Grunden er desværre nok mest manglende interesse for børneteater. De er kun interesseret i det etablerede teater for voksne. Og det undrer mig. For det er noget mere oplivende at være til børneteaterfestival end at være på generalforsamling i Danmarks Teaterforeninger.«

BTA: Hvordan vælger de så

forestillinger? Udfra *Den Røde Brochure*?

JB: »Det må vi da ikke håbe. For det er heller ikke nok at læse anmeldelser i Børneteateravisen og de sporadiske anmeldelser andre steder, fx. i Folkeskolen. Noget af det spændende er jo at komme ud og opleve børneteateret i virkeligheden – på festivalerne.«

Men selvom Jørgen Bo er uhyre positiv overfor Horsens-festivalen, er der dog også plads til et godt råd til Jan Torp og konsorter:

JB: »Vi kunne godt ønske os, at der i Horsens-festivalens program stod, om det var forestillinger, der også spillede i det følgende skoleår. Nogle gange har vi set fremragende forestillinger, der ikke spillede længe nok. Vi har jo fx. købt forestillinger for skoleåret 92-93 forud for Horsens og skal først bestille igen i april for skoleåret 93-94...«

BEHOV FOR FORNYELSE

Svendborgs børnekulturelle udsendinge går også ind for at se grupper, der egentlig ikke regner med at være for dem. Og bliver af og til glædeligt overrasket. Men ellers går de som mange andre efter det kendte – det de ved er kvalitet.

Men Horsens-festivalen anno 1992 bekræftede en tendens for Jørgen Bo:

»Vi trænger til fornyelse i

dansk børneteater. Jeg er fortsat imponeret over, hvor professionelt mange griber det an, men jeg synes også at mange har for tynde tekster at arbejde med. At man ikke får professionelle folk til at bearbejde de tekster, som spillerne selv afleverer så professionelt. Det er en skam.

Og samtidig mangler vi altså fornyelse. De spiller stadig børn, selvom de bliver ældre og ældre. Mange har jo været med helt fra starten for 20-25 år siden. Grupperne må se at få nogle unge ind i dansk børneteater.

Det er måske også en af grundene til fraværet af mine teaterforeningskolleger. De savner måske også fornyelse i dansk børneteater, gider ikke komme og se de samme skuespillere spille de samme stykker.

I Horsens så jeg simpelthen for mange forestillinger, hvor gamle spillede børn. Flere af dem nærmer sig de 50, og det er lidt svært at se på. Problemet er, at mange af de, der spiller børneteater i dag, er ældre end målgruppens forældre.

Men jeg har ikke løsningen på problemet. Det har jo været tilværelsen for mange af spillerne gennem 25 år, og hvad skal de ellers lave? Det er en skam de ikke alle sammen kan gå over og spille Barselsstuen og lade de unge komme til...«

BTA: Du mener ikke, at spillerne er dygtige nok til at omgå alderens illusion via spillestil eller dramaturgiske kneb?

JB: »Jo, til en vis grad. Men man er også gået over til at spille forestillinger FOR børn, uden at det OMHANDLER børn. Og det er altså et generelt problem for næsten alle grupperne.

Men selvfølgelig findes også positive eksempler. Fx. har Baggårdteatret fra min egen by fået to nye knagende dygtige piger, der er uddannet på Odense Teater. Det er en måde at vise fremtiden på. Det skal gøres attraktivt at spille børneteater.«

UNGE SPILLERE SKAL GØRES INTERESSERET

»Den manglende fornyelse kan betyde, at dansk børneteater går en sort tid i møde på et tidspunkt. Og jeg tror altså ikke, at løsningsmodellen er en teaterskole som den, Sven Langhans m.fl. vil lave i Odsherred (se andetsteds i bladet, red.).

Det er et prisværdigt initiativ i og for sig, men jeg forstår overhovedet ikke ideen med en børneteateruddannelse i Odsherred. Fornyelsen bør komme via teaterskolerne og derved skabe respekt og accept omkring det at spille børneteater. Teaterskolerne har jo svært

nok endda med at få deres unge i arbejde...«

BTA: Men de unge er jo ikke interesseret i at spille børneteater. Sådan lyder meldingerne i hvert fald fra teaterskolerne.

JB: »Så må man gøre dem interesseret. Jeg ved godt, at deallesammen drømmer om stjernestatus, og at de ikke bliver ikke opdaget via børneteater.

ret. Det er alligevel en skam, at man nu vil lave en slags skuespillerskole med en speciel målgruppe. Det burde være en del af uddannelsen på de etablerede teaterskoler – at man også kan spille for børn.

For det vigtigste for dansk børneteater lige nu er fornyelse. Og at fastholde professionalismen.«

Alle børn i Svendborg får mindst en forestilling pr. skoleår, som de enten ser på skolerne eller på Svendborg Teater.

Der findes en kontaktlærer på hver skole og der holdes fællesmøde en gang om året i april måned kort efter børneteaterfestivalen, hvor evalueringen af forestillinger fra de to store festivaler finder sted.

Det sker i samarbejde med Baggårdteatret, og udfra det afgiver skolerne selv bestilling.

Der er altså tale om central formidling og lokal arrangement. Kommunen giver 15 kr. til hver af kommunens 5000 børn til børneteater. Teaterforeningen forestår den praktiske formidling og får momsens retur, fordi den som forening står som arrangør. Desuden lader kommunen arrangørerne beholde den statslige refusion til det fortsatte børneteater-kredsløb.

På de ca. 22.000 voksenteaterbilletter, som Svendborg Teaterforening hvert år formidler, bliver lagt et par kroner oveni, som så bruges til børneteater...

(«Om man giver 138 kroner eller 140 i løssalg for en voksenbillet gør ikke den store forskel, som Jørgen Bo siger...«)

For de 5000 gange 15 kr. plus «voksenteatillægget», momsfrigtagelsen og refusionen får de faktisk meget børneteater for pengene...

»Så hvis kommunen vil give pengene godt ud, skal de bruge dem til børneteater!« Citat Jørgen Bo.

SKRABEPENGE TIL KULTUREN

Danskerne er et folkefærd af skrabere, kuponfreaks og lottofantaster, der alle drømmer om den store gevinst.

Det må man i hvert fald tro, når man ser på Tipsmidlernes støt stigende omsætning. Overskuddet af spilleliden-skaberne tilfaldt idrætten, oplysningsforbundene, humanitære organisationer – og kulturen. Til foråret skal der laves en ny tipslov, og her håber kulturen at få en større del af kagen. Det er der også lagt op til i regeringens forslag, der opererer med en stigning fra 8,6 til 10% af de udbetalte midler – eller en økonomisk til-lægsgevinst på 24 mio. kr. (fra 70-94 mio.).

Stigningsprocenten er bl.a. sket på bekostning af idrætten og Dansk Ungdoms Fællesråd, men da omsætningen via Tipstjenesten forventes øget fra 817 mi. kr. til 962 mio. alene fra 91/92 til 92/93, vil alle i puljen reelt få mange flere penge. Og flere politikere har da også plæderet for, at kulturens andel burde opskrives endnu mere.

ER DER NO'EN HJEMME?

Teatret Artibus fik mange roser for sin store ungdoms- og voksenteaterforestilling, »Er der no'en hjemme«, som nu skal turnere det ganske og danske land rundt som en af de første to forestillinger i den nye Garantifond-ordning.

Ordningen (beskrevet i BTA 80/marts 92) betyder, at teaterforeningerne får et evt. underskud dækket, hvis forestillingen ikke trækker publikum nok – og den- ne behagelige rygdækning betyder, at Artibus stort set kan melde udsolgt.

I forbindelse med forestillingen har Danmarks Teaterforeninger ladet udarbejde tekst-/undervisningsmateriale i forbindelse med forestillingen. Det kan rekvireres ved henvendelse til DT's sekretariatet, tlf. 33 15 42 48.

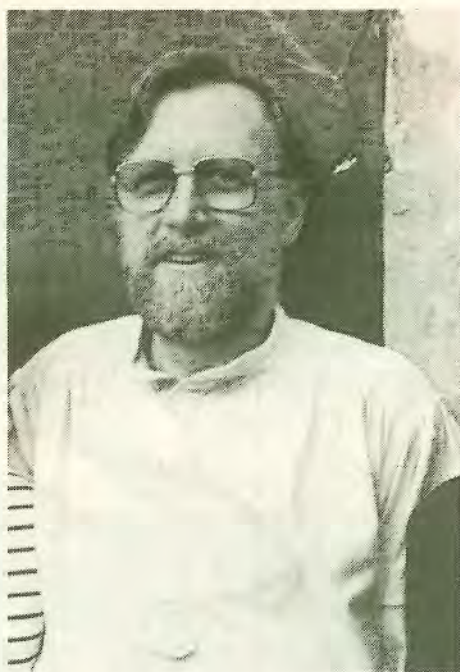
SLUT MED KOLLEKTIV LEDELSE

Fiolteatret, der er nyrenoveret københavnsk egnsteater med ondt i kunsten, opgiver nu den kollektive ledelsesform, der var en uomgængelig del af gruppeteaterlivet op gennem 70'erne og store dele af 80'erne.

Fiolteatret har gennem flere år oplevet rumlerier i den kunstneriske og administrative ledelse, og flere forestillingsfiaskoer – i hvert fald set med anmelderøjne og efterfølgende publikumssvigt – har fremrykket et opgør med det 30 års gamle teaters ledelsesstruktur.

Det bliver Claus Oppermann fra den hidtidige ledelse, der nu får titlen som leder af Fiolteatret, hvis nydannede bestyrelse tæller navne som instruktøren Madeleine Røn Juul og advokat Thor-kild Høyer.

Claus Oppermann kan så glæde sig over, at den nyeste ungdoms-/voksenforestilling, Gogols »En gal mands dag-bog« med Bent Værenstrøm, har fået anmelderroser og andre gode ord med på vejen. Mod en forhåbentlig mindre turbulent tilværelse for det hårdt prøvede teater, der som egnsteater modtager ca. 2,4 mio. kommunale kroner årligt.

Historien om kampen for at lave et egnsteater kombineret med en teaterskole for børneteaterfolket!

Af Sven Langhans

FØRST EN ADVARSEL: Denne historie kan vist desværre godt virke kedelig. Emnet er såmænd spændende nok, men den vej, vi har bevæget os, har været lang, tempoet trevnt med mange stop – og det er måske ikke så spændende. Måske kan den dog afleje en erfaringsmasse til andre. – Måske er dette endda kun 1. kapitel af en føljeton – forhåbentlig med »happy end«! – så hold ud!

DEREFTER NOGET OM BAGGRUN-DEN: Jeg, som skriver denne beretning, hedder Sven Langhans. Jeg bor i Nykøbing Sj. i Odsherred, som er nordvesthjørnet af Sjælland. For 20 år siden var jeg med til at starte en teaterforening. Den har skiftet navn flere gange undervejs – i takt med at aktiviteterne udviklede sig – og hedder nu derfor Odsherred Teater- og Musikforening. Jeg har forresten været formand for foreningen i alle disse 20 år. Det har været arbejdsomt og dejligt! Mest fordi vi i de fleste sammenhænge har fået lov at realisere vore ideer.

Da der ikke var nogen særlig teatertradition i Odsherred, måtte vi starte fra bunden. Vi forhandlede med kommunernes kulturpolitikere. De var positive, og lige siden har vi haft et for-bil-leligt samarbejde med dem. Kommunerne her er ganske små, så det udviklede sig hurtigt til at hele fem kommuner var med. Det gav et rimeligt opland for et teaterarbejde – nemlig på ialt ca. 42.000 indbyggere. De er spredt ud på et meget fliget landbrugsland med et stort antal små stationsbyer på ca. 1.000 indbyggere hver og en lille købstad (Nykøbing Sj.) med ca. 6.000 indby-gge-re. De er bundet sammen af et net af ret krogede landeveje og en ligeså snoet privatbane – med op til 25-35 kms afstand for mange til teatersalen. Det, som blev aftalt med politikerne, var støtte til voksenteatret, da vort amt ikke giver underskudshjælp til sine teaterforeninger, som de fleste amter gør. MEN: derudover besluttede man at give et tilskud, så alle børn gratis får set mindst to teaterforestillinger om året – tilpasset deres alderstrin – vist på skoler og institutioner.

EGEHUSET

I de tre kommuner gælder det fra vuggestue til skolens 10. klasse, i de to andre køber børne-institutionerne selv teater, så der gælder vores ordning skolerne fra 0. til 10. klasse.

På hver skole/institution bestemmer de selv deres repertoire, og de vælger selv en tillidskvinde/mand, som vi samarbejder tæt og godt med. Vor rolle er samordning, rådgivning og admini-stration – herunder indkøb af stykkerne samt alt det økonomiske. Vi holder årlige møder med politikere og tillidsfolk, og vi arrangerer hvert år fællestur til den store festival med ca. 130 perso-ner (pædagoger, lærere, politikere, foræl-dre-repræsentanter, teaterforeningens besty-relse og store skoleelever. De udgør ca. 1/3 af del-

EN SMUK DRØMS

tagerne). Det giver et godt udgangspunkt for valg af repertoire.

Denne ordning har nu været i 17-18 år og fun-gerer godt. Den har betydet flere gode ting:

– For det første mange gode teateroplevelser for alle disse børn og unge. Ialt har 117 teatre spillet 500 forestillinger med 1.553 opførelser for et samlet børnepublikum på ialt ca. 200.000.

– For det andet, at mange børn har fået smag for teater. Hjulpet af billige billetter købt via skolerne og gratis buskørsel til teatret har de købt bil-letter til vort voksenteater i et omfang, så de under 25-årige i en lang årrække har udgjort ca. 30% af voksen-publikummet. Det er ca. tre gan-ge så meget som i resten af landet. Det betyder, at vort voksen-publikum ikke forsvinder lang-somt ved naturlig afgang.

– Endelig betyder det, at der i vort område er en udbredt positiv holdning til teater bl.a. blandt politikere, pædagoger, lærere og forældre.

– For mit eget vedkommende betød det, at jeg blev valgt ind i bestyrelsen for Danmarks Teaterforeninger (DT) – som forkæmper for den ind-stilling, at børn også er mennesker, og at de der-for har et behov for – ja et krav på – kunstneriske oplevelser, herunder teater. Og at teaterforenin-gerne derfor i højere grad burde påtage sig at arrangere børneteater. Som medlem af DT's bestyrelse blev jeg derefter af ministeren valgt ind i Kulturministeriets Udvalg for Børneteater og Opsøgende Teater (UBOT) – som repræsen-tant for brugerne (altså Danmarks børn).

uden var der Artibus, som var inviteret med for at fortælle, hvad et egnsteater er, hvad det koster, hvad det kræver af lokaler osv.

Michael Ramløse fra Teatercentrum var mødt med sin store viden om emnet, og endelig var Bente og jeg mødt. Forud var gået møder mel-lem Michael, Bente og jeg, hvor vi havde forbe-redt os på mødet. Jeg havde bl.a. indsamlet stati-stisk materiale om egns- og gruppeteatrets øko-nomi og pladsbehov.

Det var et godt møde – igen med positiv stem-ning. Resultatet var en beslutning om, at der skulle nedsættes en arbejdsgruppe, som i første omgang skulle bestå af kommunalpolitikere. Den blev også nedsat, og den holdt ét møde i foråret 1991. Mere blev det desværre ikke til, trods megen god vilje. Alle de implicerede havde naturligvis alt for travlt med dagens nære for-dringer.

SÅ NOGET OM DEN ANDEN DEL AF IDEEN: EFTERUDDANNELSE FOR BØRNETEATERFOLKET. Samtidig med alt dette havde jeg i årevis bl.a. i UBOT, i DT og hos os selv diskuteret kvalitetsproblemet i børneteater-verdenen. Der er nogle teatre, som laver fremragende teater. Det rammer lige mellem øjnene på både børn og voksne! Giver oplevelse, inspiration og livsforklaring! Og der er da osse mange teatre, der laver godt gedigent teater. I hvert fald hæderligt, acceptabelt teater. Men der

LÆRKEHUSET

SÅ NOGET OM IDEENS FØRSTE DEL: SET EGNSTEATER! Gennem arbejdet med børneteateret voksede ret hurtigt en drøm om at få vort eget egnsteater. Allerede i 1979 på et lokalt teaterseminar blev tanken drøftet blandt de ca. 200 deltagere. Ønsket blev formul-eret både af teaterforeningens folk, men også af store skoleelever, af lærere, pædagoger og af politikere. Det lød jo oplagt og let – men virke-ligheden viste sig at være en anden.

Ved de årlige møder med politikerne blev drømmen hvert år pudset af, men ellers skete der ingenting andet end småsnak i krogene.

I 1986 holdt vi igen et lokalt børneteater-seminar. Igen kom ønsket stærkt op til overfla-den, og man drøftede alvorligt at arbejde på en realisering. Det næste var et inspirationsmøde i Rørvig i efteråret 1988, hvor teaterforeningens sekretær, Bente Rothgardt og jeg »prædikede« på opfordring fra politikerne for dem og deres. Fint møde, god stemning ... men der kom stadig-væk ingenting ud af det.

I efteråret 1990 holdt man så et egentligt egnsteatermøde indkaldt af kommunerne. Til stede var naturligvis de fem kommuners kultur-politikere med relevante embedsmænd. Des-

er osse teatre, som laver pinligt, dårligt teater. Et stort spænd – et alt for stort spænd!

– De bedste i grupperne har som regel været med i mange, mange år. De kunne nok have behov for lidt inspiration ind imellem. Få lov til at bruge tid til dybdeboring i fagets discipliner.

– Den store midtergruppe kunne blive bedre, hvis de fik undervisning, fik lært det, som man ikke bare lærer sig selv gennem det hårde, hæs-blæsende turnéliv med stykker, som man selv skriver, selv instruerer, selv spiller, selv slæber grej ud og ind til ... osv.

– De svageste har indtil nu skullet bruge år til at forsøge at lære faget – for øjnene af en masse børn, som altså – indtil de evt. har lært det – bildes ind, at sådan er rigtigt teater. Som det fungerer nu, lærer alt for mange børn derfor, at teater er noget møg! Det opsøger de ikke frivil-ligt sidenhen! Disse grupper/skuespillere træn-ger til, enten at nogen fortæller dem, at de skal vælge en anden levevej, eller til at lære faget inden de drøner ud på landets skoler, børneinsti-tutioner eller biblioteker. For naturligvis er det et vækstlag, naturligvis bliver nogle af dem fremragende en skønne dag – men altså, lad dem ikke øve sig på uskyldige børn, som forventer –

LANGE VEJ MOD VIRKELIGHEDEN

og har krav på – færdigt arbejde, på kvalitet, på kunst!

Problemet er bare, at der ikke hidtil har været noget at tilbyde disse svage grupper. Der findes jo stort set ingen uddannelses-muligheder for børneteaters folk. Dels fordi man udenfor børneteaters egne rækker hidtil har afvist, at det er et speciale, som kræver en helt særlig viden og kunnen. Dels fordi børnekultur ikke står højt på listen, når bevilligner – f.eks. til uddannelser – skal deles ud i vort samfund.

Derfor har UBOTs repræsentanter fra producenten (BTS og FAST) altid i diskussionerne – i hvert fald til en vis grad – været nødt til at forsvare de svage grupper. BTS og FAST er jo også fagforeninger.

Men i de senere år er kravet om kvalitet alligevel blevet stærkere osse indenfor børneteaterens egne rækker, og det indgår derfor også stærkere og mere åbent i UBOTs drøftelser. Som bekendt har BTS arbejdet meget med problemet – og gør det stadig. Også på teaterskolerne beskæftiger man sig nu mere med børneteater, men der kan man jo ikke stille noget op med alle de mange, mange nuværende og fremtidige børneteatre, som har og får behov for efteruddannelse på mange niveauer.

Begge disse problem-områder – behovet for et egnsteater i Odsherred og behovet for en efteruddannelse af børneteaterfolket – har jeg altså beskæftiget mig med gennem årene – men hver for sig!

LØSNINGEN MÅ VÆRE: I Odsherred – med den velgødede jord mht. børneteater, med det velfungerende netværk mellem institutioner, skoler, politikere, embedsmænd og teaterforening – mellem børn, pædagoger/lærere og forældre bør etableres en institution bestående af to selvstændige funktioner med en fælles øvre ledelse og administration, nemlig:

Et egnsteater og en efteruddannelsesskole for børneteaterfolket.

Hurtigt fik vi nedsat en arbejdsgruppe bestående af følgende: Olav Harsløf, rektor for Statens Teaterskole, Vigga Bro, medlem af Teaterrådet og Egnsteaterudvalget, Michael Ramløse, der er sekretariatsleder på Teatercentrum (TC) og generalsekretær for Den Internationale Børneteaterorganisation (ASSITEJ) og undertegnede, der som nævnt sidder i bestyrelserne for den lokale teaterforening og for Danmarks Teaterforeninger, i amtets teaterudvalg, i UBOT og som suppleant i Det Rejsende og Opsøgende Teater (RBOT). Vi udarbejdede et oplæg, som blev sendt til vore fem kommuner og som byggede på følgende hovedlinjer:

der måske bedre kan undvære *et enkelt* medlem i kursusperioden, således at gruppen iøvrigt kan fungere videre imens. Denne form kan være bedre egnet – ja nødvendig – for f.eks. egnsteatre.

Det forudsættes, at skolen samarbejder tæt med de etablerede teaterskoler (og på grund af den geografiske nærhed specielt med Statens Teaterskole), med egnsteatret, med TC og dermed den danske børneteaterverden (herunder BTS og FAST) og med ASSITEJ og dermed den internationale børneteaterverden.

OG SÅ SKETE DER NOGET. Resultatet blev, at jeg blev indkaldt til et såkaldt OKSE-møde d. 26. januar i år. OKSE-møderne er faste møder hvert kvartal mellem kulturudvalgsformændene med sekretærer fra de tre Odsherred-kommuner Nykøbing-Rørvig, Trundholm og Dragsholm. Her redegjorde jeg for ideen, som blev grundigt diskuteret. Det blev aftalt, at den skulle anbefales, sendes hjem i kommunerne og i de to øvrige samarbejdskommuner (Svinninge og Bjergsted), behandles der bl.a. i økonomi-udvalgene med en tilbage-melding senest 27. marts. Dette ville indebære, at jeg kunne have en afklaring af kommunernes holdning med til den store festival i Varde. Resultatet blev et kort referat fra et OKSE-møde d. 6. april, hvori stod at læse, at alle kommunerne var positive mht. etablering af uddannelses-

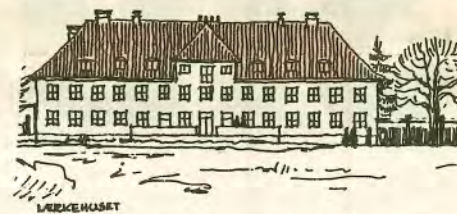
OKSE-møde. Resultatet heraf er, at de fire kommuner besluttede, at de fortsat støtter planen. De har hver udpeget en politiker fra deres Kulturudvalg som medlem af en styregruppe, som iøvrigt består af de fire medlemmer af arbejdsgruppen samt en repræsentant fra Odsherreds Teater- og Musikforening. Det lover godt!

Yderligere har vi fået lov at trække i nødvendigt omfang på en kontorchef i Trundholm kommune, Finn Christensen, som har stor erfaring i at rejse sådanne projekter, efter at han har været med til at få Den Rytmske Højskole i Odsherred realiseret – og nu senest med lidt held også en idrætshøjskole for handicappede.

Med hensyn til Teaterskolen, må driften først og fremmest være en statsopgave. Herom står der i teaterlovens §28: »Der kan ydes støtte til anden teateruddannelse« (End landsdelsscenerne og statens teaterskoler). Men vi må naturligvis ud til alle fondene, til amtet osv. med ansøgninger. Det bliver erfaringsmæssigt arbejdsomt, men kan vel lykkes. Det skal!!!

DET GAMLE HOSPITAL. Institutionen har endnu ikke fundet sin placering, men i udkanten af Nykøbing Sj. har amtet et antal store smukke bygninger – dele af et amthospital – hvoraf et antal er ved at blive overflødige til hospitalet. Det er store, gode bygninger, beliggende i et flot parkanlæg ned mod Isefjorden, adskilt fra byen af en lille byskov og byens stadi-onanlæg, ved siden af lystbådehavnen.

Vi håber at kunne placere egnsteatret og skolen i to af disse bygninger. Det bliver en af styregruppens første opgaver at forhandle med amtet herom. De forsigtige kontakter, der foreløbig har været på det uofficielle plan tyder på, at vi tør håbe på velvillig behandling i amtet, som allerede yder støtte til de egnsteatre, der findes i amtet. Styregruppen har nu holdt sine første

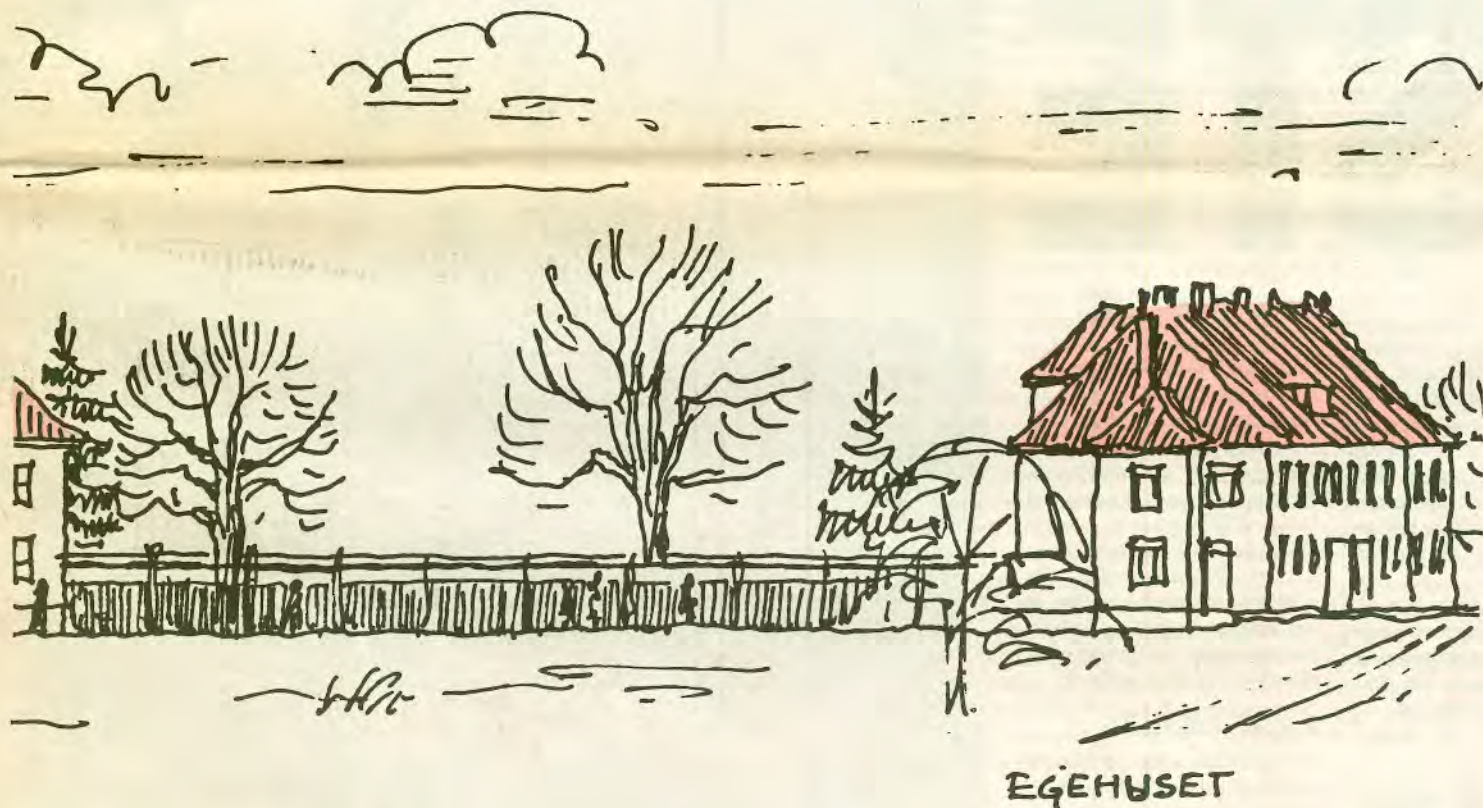
møder og er gået i gang med arbejdet. Den har valgt en formand, Jørgen Hass, som er kulturudvalgsformand i Svinninge kommune. Desuden har den udpeget mig som konsulent. Vi har sendt en stribe ansøgninger om støtte til EF, Kulturministeren, Folketingets Kulturudvalg, Teaterrådet, Kulturfonden, amtet og vore kommuner. Samtidigt er samtlige politiske partiers kulturpolitiske ordførere orienteret.

Foreløbig har Svinninge kommune bevilget 30.000 kr. til arbejdet i år, Trundholm kommune 30.000 til arbejdet i 1993. Amtet har erklæret sig villig til forhandling om bygninger. Jeg er desuden af amtet blevet inviteret til en konference d. 25.11. om erhvervsfremme med henblik på at få lavet et fælles handlingsprogram for projekter i otte kommuner. Amtets teaterudvalg har anbefalet amtet at støtte projektet.

KULTURMINISTEREN HAR MELDT TILBAGE, at hun ikke kan give hjælp til igangsætningsarbejdet, at man ikke har planer om en selvstændig børneteaterskole, men at man mener et sådant arbejde bør ske i Statens teaterskoles regi. Ja ja da, det kan da godt være, at vi skal finde en model, som går i de baner. En egentlig afvisning er det jo ikke.

Inden jul skal vi forhandle bygninger med amtet. Der sker noget på mange fronter.

Jeg er efterhånden optimistisk og tror, at det lykkes. Det vil blive et stort spring fremad for såvel Odsherreds teaterliv som for børneteateret i Danmark og dermed af interesse for dette blads læsere. Der er brugt mange kræfter frem til dagens stadi, der skal bruges mange endnu, men vi er ved godt mod.

MEN SÅ BLEV EN NY IDE UNDFANGET. I efteråret 1991 var UBOT i Belgien sammen med repræsentanter for Teaterrådet. Vi skulle studere, hvordan man dernede i forbindelse med en slags børneteater-festival vurderer teatrene – og bl.a. tager stilling til, hvem der skal have refusionsgodkendelse. Det skal jeg ikke gå nærmere ind på her. MEN, på vejen hjem derfra havde vi nogle timers ventetid i Bruxelles. Vigga Bro og jeg besluttede at gå på museum, og undervejs havde vi en lang og inspirerende samtale om børneteaterverdenens problemer. Her skete kortslutningen, som i bakspejlet synes så oplagt.

Det er jo en kendt sag, at det er vanskeligt at drive en teaterskole, hvis den ikke fungerer i samarbejde med et producerende teater. Man har behov for at holde teori og praksis op mod hinanden. Altså: Hokus Pokus ...

Egnsteatret skal arbejde som beskrevet i Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 326 af maj 1991 §2: Et egnsteater er et teater, som udøver professionel teatervirksomhed, som henvender sig til en hel egnsbefolkning og hvis drift helt eller delvist finansieres af kommuner og amtskommuner. – Stk. 2: Et egnsteater kan bl.a. varetage følgende opgaver i forhold til egnsbefolkning: 1) Opsøgende teater, 2) Teater for børn og unge, 3) Teater for voksne, 4) Samarbejde med amatører, 5) Egnsspil og 6) Dramapædagogisk arbejde.

I vort tilfælde skal det lokale engagement naturligvis have særlig stor betydning.

Skolen skal tilbyde længere og kortere kurser for skuespillere, sceneteknikere, instruktører, dramatikere, administratorer osv. indenfor børne- og ungdomsteatret.

Nogle kurser vil kunne arrangeres for hele grupper, der i et halvt år får en faglig uddannelse indenfor fagets discipliner, tilrettelagt således at gruppen kan rejse hjem med en færdig produktion. Det offentlige eventuelle produktionsstøtte til gruppen bør da kunne opretholdes. Andre kurser sammensættes af skuespillere, teknikere osv. fra et antal forskellige grupper,

institution/egnsteater og ville søge at indarbejde i deres budget 1994. Samtidig var anført nogle økonomiske forudsætninger stort set gående

på, at ydelserne i et vist omfang måtte påregnes finansieret gennem de eksisterende tilskud til teaterforeningen. Ja ja da!

Jeg drog til Varde og forelagde sammen med Olav Harsløf planen og kommunernes positive reaktion på den for børneteaterfolket. Vi drog hjem med en flot støtteerklæring fra BTS til planen.

Den 5. juni sendte jeg et forslag til realisering af planen frem til de fem kommuner, efter et møde med borgmester og planchef i Nykøbing-Rørvig kommune, hvor jeg selv bor.

Siden da er forslaget blevet behandlet i diverse møder, i kommunernes kultur- og andre udvalg, på borgmesterplan osv. og d. 3. august på et nyt

»Sidste spark til udvalget« var titlen på det egnsteaterseminar, der blev afholdt lørdag den 10. oktober på egnsteatret Møllen i Haderslev.

Reportagen fra seminaret er skrevet af Hans Jørgen Sahl, der til daglig arbejder på Egnsteatret Gruppe 38 i Århus. Artiklen er på ingen måde et objektivt referat af egnsteaterseminaret på Teatret Møllen lørdag den 10. oktober. - Ikke alt i artiklen er hørt på seminaret, og heller ikke alle arrangementets guldgruber er med i artiklen.

Af Hans Jørgen Sahl

I sidste nummer af Børneteateravisen forsikrede formanden for kulturministeriets egnsteaterudvalg, at han sagtens kunne holde kæft ved egnsteaterseminaret på *Teatret Møllen* i Haderslev lørdag den 10. oktober 1992.

Denne forsikring holdt stik. Hverken Jørn Langsted eller andre af de tilstedeværende udvalgsmedlemmer, Gitte Kath og Anne Josephsen, løf-

amtsfolk og andre interesserede fremmødte.

»KULTUR BEGYNDER MED B...«

Frustrationerne over den nuværende tilstand for mange af egnsteatrene er store, og nok især hos de, der stort set udelukkende producerer børne- og ungdomsteater. Og tilmed velbegrundede, for landets børneegnsteatre hører til blandt de dårligst støttede egnsteatre.

Der er helt klart behov for, at udvalget gør det krystalklart og tydeligt, at børneteateret må sikres i de kommende bestemmelser om egnsteatrene - sådan som de faktisk var det i de allerførste bestemmelser om egnsteatrene.

Nødvendigheden af at sikre de egnsteatre, der laver børneteater blev også understreget af Biba Schwon, der både repræsenterede BTS og dramatikere. Hun fortalte blandt andet, at det på børneteaterområdet er sådan, at børneteatrene søger derhen, hvor pengene er, og ikke altid kun efter hvilken kategori teatret placeres ind i.

Derfor er der børneteater, der er støttet af Teaterrådet, eller af RBOT'en eller som

torv, eller er får støtte gennem bevillinger fra RBOT'en eller Teaterrådet.

Et af de naturlige krav, der blev rejst fra både teaterfolk og kommunalpolitikere, er, at refusionsprocenten må tilbage til 50. Staten må bidrage til det lokale teaterliv, der jo ikke kun kommer det lokale område til gavn, men som er med til at berige teaterkunsten i hele landet. Et andet selvfølgelig krav er en støtte, der giver anstændige produktionsbetingelser, - også for børneteatrene, som i øjeblikket er de ringest støttede. Derfor må der fremover arbejdes med minimumstilskud i stedet for et maksimumsloft for støtte til et egnsteater.

Hvis alle synspunkter og forslag fra seminaret skal føres ud i livet vil det kræve rundt regnet en fordobling af den nuværende egnsteaterstøtte, og det er vel heller ikke så galt, - set i forhold til det teater, »man« faktisk får for pengene rundt omkring i landet hos egnsteatrene. Selv en fordobling vil placere egnsteatrene som nogle af de billigst producerende teatre set i forhold til publikumsmængden.

Det er ligeledes værd at bemærke, at hvis der idag findes teatre, der ikke hører under

SIDSTE SPARK

tede sløret for, hvilke forslag og konklusioner, der vil komme til at stå i den kommende rapport om egnsteaterområdet.

Seminaret var arrangeret af Haderslev kommune og *Teatret Møllen*. Forestillingen *Ikke et ord om Holger* af Gitte Kath og Møllen indledte seminaret. Ole Sørensen, Claus Reiche og Klaus Andersen viste i denne forestilling noget af det ypperste teater, der længe er set.

Efter forestillingen blev de udenbys seminargæster inviteret på en spontan arrangeret byvandring, hvor de lokale repræsentanter for Haderslev byråd stolt fortalte om renovering og restaurering af Haderslevs gamle huse. Her ofrer Haderslev by store millionbeløb, og en tanke dukkede op under byvandringen: Hvis blot Haderslev kommune et enkelt år undlod at restaurere et enkelt hus, vil beløbet kunne sikre byens teater *Møllen* for en flerårig periode. Det er vel blot et spørgsmål om prioritering, men naturligvis ikke emnet for dagens diskussioner, hvorfor jeg også straks forlader denne vinkel på dagens tema.

Efter frokosten i aktivitets-huset *Slotsgade 25* fortsatte seminaret på Møllen. Og her holdt de godt 60 seminardeltagere ikke kæft, og der blev givet flere velrettede spark til udvalget. Synspunkter og forslag kom på bordet, fra teaterfolk, kommunalpolitikere,

egnsteatre. I RBOT'en er der ikke flere penge at hente, mener Biba Schwon, der også sidder i RBOT'ens styrelse. Hendes råd til udvalget er derfor: Udvid begrebet *egnsteater*, så der sikres plads til de børneteatre, som »man« ønsker skal overleve.

»Kultur begynder med B...«, som Kulturministeriet selv anfører i oktober nummeret af ministeriets kontakt- og PR-blad *Kulturkontakten*. »B...« betyder efter alt at dømme BØRN.

PENGE, PENGE, PENGE

Som forventet - i hvert fald hos *Børneteateravisens* udsendte - var penge et af de helt centrale temaer for dagens forløb. Og det er selvfølgelig også penge, der er kardinalpunktet. Teaterkunst laves ikke uden rimelige rammer: det være sig bygninger, udstyr, skuespillere, instruktører, dramatikere, teknikere, administratorer og andre teaterkunstnere, samt naturligvis en økonomi, der tillader at de menneskelige kunstneriske ressourcer kan blomstre. Det primære må være, at der gives en anstændig støtte til et teater, som bevillingsgiveren har tillid til kan skabe teaterkunst til fælles gavn og glæde for teatret, publikum og det samfund, lokalt, regionalt eller centralt, som teatret er en del af. Det gælder hvad enten teatret får støtte som egnsteater eller landsdelsscene, laver teater for børn eller voksne, har adresse på Kongens Ny-

egnsteaterbestemmelserne, skal de måske nok ikke kaldes *egnsteater*, men så må der skabes muligheder for disse teatre andre steder i teaterloven, eventuelt gennem styrkelse af f.eks. RBOT'en. Et teater opstår jo ikke blot, fordi der er statsrefusion til de kommunale udgifter, - et teaters opståen er resultat af en udvikling mellem teatrets medarbejdere og interesser i det lokale samfund.

STATEN SVIGTER

De indbudte indledere startede debatten set fra deres ståsted i teaterlivet: *Olav Harsløf*, Statens Teaterskole, *Claus Oppermann*, Fiolteatret og Foreningen af Små Teatre, *Søren Møller*, konservativ kulturrådmand i Odense, *Søren Busch*, formand for Undervisnings- og kulturudvalget i Storstrøms Amt, *Preben Friis*, skuespiller og instruktør bl.a. ved Egnsteatret Masken i Nykøbing Falster, og *Jens Christian Gjesing*, formand for undervisnings- og kulturudvalget i Haderslev kommune.

Et af det helt centrale temaer i debatten var spørgsmålet om egnsteatrenes placering som lokale teatre. I salen var der udbredt enighed om, at det lokale særpræg og de særlige lokale opgaver skal fastholdes. F.eks. har Fiolteatret på Vesterbro i København én lokal sammenhæng at eksistere i, og Team Teatret i Herning en anden. Heraf opstår forskellige muligheder for og ønsker til teatrene i deres lokale egn.

Ved egnsteaterseminaret i Haderslev opførte Møllen forestillingen »Ikke et ord om Holger. Møllens skuespiller overskriften: »Sidste spark til udvalget«.

I sit indledende causeri slog *Olav Harsløf* fast, at egnsteatrene skal holde fast i deres rod, bl.a. som modspil til de store institutionsteatre. Der er tale om (mindst) to teaterkulturer i Danmark, og modsætningerne og samspillet mellem tradition og fornyelse i teaterkulturen må bevares. Samtidig er det også klart, at den faglige kvalitet må være den samme, hvor-

end i teaterlivet, man befinder sig, - og det må sikres, at den faglige kvalitet kan udfoldes og udvikles, hvad enten teatret er lille eller stort.

BRUGSTEATER

Dagens anden indleder, *Claus Oppermann* fra Fiolteatret, fandt, at den væsentligste karakteristik for et egnsteater, er, at det er *brugsteater* i sit

lokalområde. At lokalområdet er stolt af sit teater og bruger det. Derfor støder det ikke Claus Oppermann, at også åbne scener eller enkeltprojekter kan få status som egnsteater. Han slog fast, at egnsteaterområdet siden 80'erne har givet plads til nyudviklingen i teatret, og at det også må sikres i fremtiden.

Den konservative kulturråd-

Sigurdteatern 1992

Prix d'ASSITEJ 1992 tilldelades *Sigurdteatern* i Västerås med motiveringen:

»Sigurdteatern har visat institutionsteaterns möjligheter att spränga gränser och utveckla en ny form för barn- och ungdomsteatern. Ensemblen har skapat en fantasieggande symios av musik, bild och text – ett allkonsverk.«

Lillan, Stora Teaterns barn- och ungdomsscen 1990

Prix d'ASSITEJ 1990 tilldelades Lillan i Göteborg med motiveringen:

»För deras sätt att presentera musikdramatik för barn – undvikande alla klichéer.«

Backa Teater 1988

Prix d'ASSITEJ 1988 tilldelades *Backa Teater* i Göteborg med motiveringen:

»För oförfärad stridbarhet, oförfalskat engagemang, oförlikneliga kvaliteter i dess outröttliga arbete med barn- och ungdomsteater.«

SVERIGE

Rajateatern 1991

Prix d'ASSITEJ 1991 tilldelades *Rajateatern* i Härnösand för dess uppsättning av »Kainos Sång« Urban Lindh med motiveringen:

»Kainos Sång' har genom sin absoluta sanningshalt lyckats förmedla ett stycke historia som annars hade fallit i glömska. Med spelglädje har Rajateatern i Urban Lindhs regi drabbat liten som stor med denna enkla, fina musikaliska berättelse om ett barn som klarar sig trots allt.«

Skottes Musikteater 1987

Prix d'ASSITEJ 1987 tilldelades *Skottes Musikteater* i Gävle med motiveringen:

»För 'Kung Ubu' och återfödelsen för barn av en av modernismens klassiker i en föreställning som vågar balansera på gränsen till kaos.«

Östgötabaletten 1990

Prix d'ASSITEJ 1990 tilldelades *Östgötabaletten* i Norrköping med motiveringen:

För deras verkligt genuina intresse att både ge barn teaterupplevelser och att gå ut och möta sin publik.«

NORDISK INDSTIK

HVORFOR SKAL VANNET VÆRE SÅ KALT?

Af Coby Omvlee

»Norge er et vakkert land, med trivelig befolkning, interessant mat og gamle tradisjoner« pleier vi å trøste hverandre med når vi ufor- skyldt på turné enda en gang er havnet på en ned- slitt veikro med prefabrikkert wienerschnitzel og betjening som heller snakker ett enn to ord mens de tar imot våre alt for dyrebare penger.

Ny blant disse gamle tradisjonene: Teaterfestivaler. Dette året hadde vi plutselig to festivaler med et stort utvalg av barne- og ungdomsforestillinger. At de tilfeldigvis også ble holdt i akkurat samme uke var temmelig upraktisk da de fleste av os bare har én kropp og én sjel.

Hva å gjøre? Man gjør så godt man kan.

FIGURFESTIVAL I KRISTIANSAND

Kristiansand først: Tre dage, elleve forestillinger. Skikkelig festivalstemning. Figurteater, dukketeater, noen få voksenforestillinger men de fleste er vel beregnet for barn og unge. Kristiansand, en liten sørlandsk sjøby egner seg ypperlig som festivalby: Et lite sentrum med strategisk plassert Teater. Egen festivalkro med hyggelig vertskap og dukketeatergodbiter klokka elleve hver kveld.

Selv om det er programmert 160 forestillinger i 8 dager i Kristiansand og omgivelser virker alt velorganisert og avslappet. Deste mere imponerende når man vet at organisatorerne bak består av ildsjeler fra det nystartede regionale Agder Teater og dukketeatret Baldrian og Musa, som fra før ikke har erfaring med en så omfattende festival.

Kvaliteten varierer meget. De har hentet noe av det beste som finnes av figurteater i andre land hit. *Stuffed Puppet Theatres* Manipulator-Underdog står for noe av det sterkeste vi har sett noensinne. Mange norske forestillinger holder mål uten at de er geniale. Noen er rett og slett elendig med som eksempel Riksteatret/Hordaland Teaters forestilling »Sølvfaks« som virkelig var en studie i alt man kan gjøre galt på scenen. Verdt å se for begynnende dukketeaterspillere til skrekk og advarsel.

TEATERSENTRUMS FESTIVAL

Oslo: Barne- og ungdomsteaterfestival. Organisert av Teatersentrum, de frie gruppenes interesseforening. Fire dager med 8 forestillinger. Pluss seminar med innledere. Tema: Formidling av scenekunst for barn og unge. Deltakere: Folk fra kulturseksjonene i fylker og kommuner, de som på annet vis driver med formidling av barne- og ungdomskultur. Dessuten teaterfolk og andre interesserte.

Forestillingen er valgt ut med vekt på stor variasjon i tematikk og uttryksform. Også her er kvaliteten sterkt varierende. De som provoserer mest: Den Bergenske Baktruppen som etterlater deler av sin publikum i tilstand av stor forvirring, noen veldig sinte, andre fnisende. Eller *Lilith* med »De tre små grisene« som ikke har fått det med seg, at vi ikke lenger lever i 1955. Og så var der seminaret med bl.a. Riksteatret, Bærum Kommune (Norges svar på Holstebro), en amanuensis. De snakker, vi spør, vi snakker og de spør ...

TING PÅ GANG

Om diskusjonene: Der er ting på gang i Norge. Kulturdepartementet satser på barne- og ungdomskultur med større bevilgninger. At disse skal gis gjennom de store statlige institusjonene, er tankevekkende. Departementet ser også helst at Riksteatret i framtid skal fordele midlene til de frie sceniske grupper (for utenforstående: Tenk Dere at Statsskolen får som oppgave å fordele pengesekken til frikirke- ne).

Riksteatret lover å sende flere frie grupper på turné. I og for seg bra (til nå har bare untaksvis frie grupper blitt sendt). De som blir valgt ut ødelegger på sikt markedet for både seg selv ved senere anledning og for andre som faller utenfor. Det fordi Riksteatret kan selge forestillingene for nesten ingenting mens gruppene er nødt til å operere med full forestillingspris. Dette er virkelig et stort dilemma.

Bærum Kommune er et godt kulturpolitisk eksempel for andre kommuner, men inntar desverre en tydelig unn- taksposisjon.

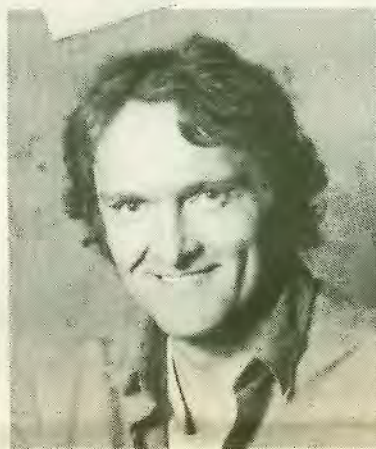
Støtten til de frie gruppene, hvorfra mange jobber med barne- og ungdomsteater, skal økes med to millioner. Vel- dig fint! Samtidig fortsetter tendensen med nedskjæringer på kommunalt og fylkesplan, noe som gjør det vanskeligere og vanskeligere å spille stykkene omkring i landet.

Så Teatersentrum skal ha takk og pris for en vellykket festival. Men man sitter igjen med en del spørsmål. For eksempel når man jobber i en gruppe som akkurat klarer å holde hodet over vannet: Hvorfor skal vannet bestandig være så kalt?

Coby Omvlee er skuespiller ved Studio Teater, Trondheim

»Pakkis«

Unge Riks skal plassere teater i de unges kulturbevissthet

Af Knut Skoe

Riksteatret har opprettet egen »barn- og ungdomsavdeling«, Unge Riks. Dette er i første omgang organisert som et tre- årig prosjekt, men har håp om å kunne bli en permanent sats- ning. Riksteatret er den største enkeltleverandør av dramatisk kunst for barn og unge i Norge, med omlag en fjerdel av tilbu- dene.

Riksteatret er det eneste norske statlige turneteater. Det produserer forestillinger med eget ensemble, formidler andre institusjonsteaters forestillinger og formidler frie grupper forestillinger. Riksteatret har omkring 200 lokale arrangører rundt i hele Norge. I 1991 spilte Riksteatret over 1700 forestil- linger for totalt nær 300.000 tilskuere.

Målet med Unge Riks er å plassere teater og dramatikk i de unges kulturbevissthet gjennom formidlingsappa- ratet i skoler og andre steder der en treffer unge mennesker, sier prosjektleder Knut Skoe. Det er et også mål å stimulere til utviklingen av bedre og bredere teater tilbud til barn og ung- dom.

SAMARBEID

Riksteatret har idag et organi- sert samarbeid med to norske fylker (av totalt 19) om formid-

ling av teaterforestillinger i henholdsvis ungdomsskolen og den videregående skolen. Disse samarbeidsmodellene vil danne mønster for Unge Riks' initiativ overfor andre fylker. Modellen er basert på deltakelse fra de fylkekommunale kultur- og skolemyndighetene, Riksteatret, lærere og elever. I tillegg til å drøfte repertoar og gjennomføring av forestillin- ger, gir organiseringen mulig- heter til å utvikle kurstilbud og annen kompetanseoppbyg- ning innen teater og drama. Unge Riks tar også sikte på å etablere liknende samarbeids- kontrakter med de fylkene som ikke selv har et fast teater.

Vårt bidrag i samarbeidet er å legge repertoar, å være kunstnerisk ansvarlig samt å utarbeide pedagogiske veiled- ninger, eller annet skolemate- riell som kan spore til etterar- beid i klassene. Det er forøvrig viktig for oss å tilby forestillin- ger som fullt og helt har en egenverdi og kan stå for seg selv – vi skal ikke formidle »temateater« eller »pedago- gisk teater«. Det pedagogiske materialet skal ideelt sett starte der forestillingen slutter.

NYE MØTEPlassER

Skoletheaterordningen er en viktig formidlingskanal mot barn og ungdom. I tillegg arbeider vi med å finne nye møteplasser for barn og særlig ungdom, der vi kan spille fore- stillingene uten å være forstyr- ret av »pensumyndromet«. Det vil si uten å bli vurdert av elevene som del af skolen – del av pensum. Vi arbeider derfor også med å opprette kontakt

NORDEN OG KRISTIANSAND

Af Helge Andersen

Norden og verden kom til Kri- stiansand i November på en meget vellykket figurfestival hvor Kristiansand fikk vist seg frem som festivalby. Stor nok til å være by, liten nok til at alle kommer lett til forestillinger og tett på hverandre. Norden kommer til Kristiansand fra 22. til 28. mai 1993.

Den nordiske Barne- og Ungdomsteaterfestivalen

begynner å ta konkret form. I november var det et nordisk ASSITEJ-møte i Kristiansand hvor våre nordiske venner kun- ne besiktige spillesteder, hotel- ler og andre herligheter. Det de ikke fikk med seg var mai og hva den måneden betyr på Norges blide kyststripe.

I skrivende stund i slutten af november, er det ennå noen brikker som skal falle på plass, både når det gjelder økonomi, forestillinger og seminar. Ved årsskiftet vet vi det som er å

»Ronja Røverdatter«

RIKSTEATER FOR BARN OG UNGE

med aktivitetshus og andre møtesteder som er ungdom- mens egne.

Unge Riks har også planer om å etablere et mobilt spille- sted som gjør det mulig å bli et virkelig oppsøkende teater. Om dette vil få form av et tog- sett eller en veigående løsning er litt tidlig å si.

– Hva med repertoaret!

I skoleteaterordningene spiller vi et repertoar der fore- stillingene står mest mulig for seg selv. Det vil si at det er vik- tig at vi ikke bruker teatrets ressurser til å illustrere pen- sum. Vi skal tenke pedagogisk i den forstand at elevene skal introduseres for forskjellige teaterteknikker, -genrer og for- mater. Unge Riks har formu- lert sine repertoarstandarder. Vi skal »gi teateropplevelser som i form og tema møter ele- venes hverdag og gir føle til deres fantasi«. Videre skal vi »bidra til å utvide barn og ung- doms kulturelle bevissthet og kunnskap om kulturarven fra en nær og fjern fortid«. Disse standardene er pedagogiske.

REPERTOIRET

Repertoaret består derfor av en blanding av våre egenproduk- sjoner for dukketeaterensem- blet og det ordinære ensemblet og av produksjoner innkjøpt av frie grupper og andre insti- tusjonsteatre. Hittil har frig- ruppene vært i flertall. Det er jo også i dette miljøet det pro- duseres mest for oppsøkende turné. Vi ber de frie gruppene om å melde til oss de produk- sjoner de arbeider med, slik at vi kan få en oversikt over hvilke forestillinger som er aktuelle å

formidle. Det er klart at alle disse hensynene legger førin- ger på repertoarvalget, på den annen side har vi som det ene- ste teateret i Norge hele landets produksjon å velge i, noe som gir store muligheter – og et stort ansvar. Vårt generelle kunstneriske credo er at det vi formidler skal være godt, pro- fesjonelt teater.

– Er det noen som formidler dårlig, amatørmessig teater?

– Nei, jeg håper ikke det. Men, utsagnet, som kan virke meningsløst, rommer den erkjennelsen at vi ikke kan bekjenne oss fullstendig til noen kunstneriske standarder utover det generelle »godt« eller »dårlig« all den stund vi også skal spille holdningene i norske teater generelt.

PUBLIKUM MÅ ENGASJERES

Dersom vi skal få fotfeste i ungdomsmiljøene, ungdoms- klubbene og i aktivitetshusene, må det pedagogiske siktemålet dempes betraktelig til fordel for hensynet til dramatik som angår ungdom mer direkte. Historien og virkemidlene må engasjere publikum i konkur- ranse med video, musikk, teg- naserier og litteratur på den ene siden og biljard, idrett eller samværet med gjengen på den andre.

Det er ingen enkel oppgave, men en stor utfordring som Riksteatret tar alvorlig blant annet ved å opprette Unge Riks.

Knut Skoe er prosjektleder ved Unge Riks

TEATERLAGEN HOTAR

vite, og da kommer informasjon om, og innbydelse til det som blir en stor teaterbegivenhet – og -fest.

I desember/januar sender vi ut den første innbydelsen. I februar håper vi å kunne tilby en festivalpakke som kan fylles med bolig, forestillinger, seminar og arrangementer. Så fortsett er Kristiansand, som ligger syd i Norge og midt i Norden, stedet i mai.

Altt sedan början av åttiotalet har ordet »teaterlag« väckt mycket diskussion och heta känslor bland teaterfolk i Finland

Av Nena Stenius

Speciellt från institutionsteaterhåll har man drivit hårt på att få till stånd lagstadgade statsunderstöd.

I princip har väl alla varit eniga om otryggheten i det gamla systemet, som går ut på att alla teatrar får sina statsanslag enligt de beslut som årligen fattas av statens scenkonstkommission och kulturministeriet; och de besluten utgår i sin tur från vad regering och riksdag årligen råkar budjetera för teaterverksamhet. Men däremot har man inte varit helt ense om det förnuftiga i att med en detaljerad lagstadga kriterier och procenter för anslagen, och en hårt diskussion har förts om lagens innehåll.

Även om lagen skulle innebära en viss garanti beträffande statsbudjeten, så har den drivits fram i en form som inte garanterar rättvis fördelning och som framförallt inte tar hänsyn till konstnärlig kvalitet eller behovet av förnyade strukturer och arbetsformer på teaterfältet.

Lagens huvudprincip är nämligen, att statsanslagen skall utdelas enligt sk. personarbetsår – dvs. att varje teaters understöd beräknas utifrån antalet anställda. Ju mer personal, desto mer pengar.

»VI MÅSTA STÅ ENIGA«

Det säger ju sig självt, att den här principen inte väckt entusiasm bland de teatergrupper och mindre teatrar, som riktar sig till institutionsteatersystemet – till dem hör alla teatrar, som riktar sig till barn och unga. Under hela tiden som lagen förberetts har de också ifrågasatt den och formulerat och motiverat sin oro. Men utan nämnvärt resultat. Under de senaste åren har alla protester tystats ner med argumentet »Vi måste stå eniga bakom detta lagförslag, annars får vi ingen lag alls och det går åt

skogen med hela teatermonumentet«.

För att lugna de oroliga fick lagen ett tillägg, som påbjuder en extra penningssumma, med vilken »snedvridningar« kan rättas till – av konstnärliga, regionala eller andra orsaker skulle mindre teatrar tilldelas pengar utöver grunanslaget.

Så teg alltså de oroliga – som faktiskt var mycket oroliga.

Nu är lagen skriven och godkänd av riksdagen och träder i kraft från början av 1993.

TILLÄGSSUMMAN STRUKEN

Och vad händer?

När regeringen i den ekonomiska depressionens Finland i slutet av september, efter upprepade och hårresande nerskärningar och strykningar, offentliggjorde hela statsbudgeten för 1993, kunde man också se, hur teaterlagen skulle realiseras. Hela tillägssumman för korrigeringar var struken.

Det egentliga budgetanslaget tillåter 53 teatrar att upptas inom teaterlagen. Resten får klara sig på den obetydliga

struntsumma, som ännu uttömdas utöver det lagstadgade. Många fria grupper har kunnat konstatera, att de faller utanför, helt och hållet.

De, som hela tiden försökt varna för farorna, gav till ett ramaskri. Nertystarna, företrädarna för institutionsteatrar, slog ner blicken och stammade, att så här var det ju inte meningen att bli.

KATASTROFAL SITUATION

Så gott som samtliga barn- och ungdomsteatrar drabbas hårt. De flesta är grupper, också de övriga har av sparsamhetssjäl hållit sig med mycket liten personal. Nu blir de hårt straffade för sin sparsamhet och sina försök att inte skuldsätta sig.

Anslagen för turnéstöd och regionalteaterverksamhet är slojade. En teater i regionen med stor personal kan väl ännu – om den så vill – bedriva något slags turnéverksamhet.

För de små gruppern, som ansvarar för största delen av turnéverksamheten, åtminstone den som riktat sig till barn,

är situationen närmast katastrofal – för samtidigt har ju statens och kommunernas spar-åtgärder rensat ut skolornas kulturanslag.

Möjligheterna för nya grupper att uppstå är helt obefintliga.

Lika obefintliga är möjligheterna för att någon skral och illa fungerande institutionsteater ute i periferin skulle slå igen. Till och med i de städer, där man de facto diskuterat en sådan möjlighet, har man nu definitivt inga planer på att stänga eller omorganisera sina teatrar – för nu får de ju större och säkrare statsanslag än någonsin tidigare!

ERKÄNNANDE OG MINSKAT STÖD

Borta är också det speciella anslag för barnteaterverksamhet, som tillkom för några år sedan och då möjliggjorde uppbyggandet av Pieni Suomi som ett slags statlig barnteater, och som också möjliggjorde bla. den svenskspråkiga Skolteaterns verksamhet i sin nuvarande form.

Teaterlagen innebär, att Pieni Suomi-teaterns anslag sjunker med 47% och Skolteaterns med 53%. Och detta i en situation, då båda teatrarna rönt uppmärksamhet för sin konstnärliga kvalitet.

Pieni Suomi har under det senaste året verkligen inlöst de förväntningar som ställdes, då den grundades. På sin fasta scen har den nu gång på gång gjort föreställningar som hört till de mest kritikerrosade och omtalade teaterhändelserna.

Med sina originella klassikerproduktioner har de gjort en stor satsning på ungdomar och har faktiskt lyckats med konststycket att dra till sig frivillig tonårspublik i mängder.

Teatern är populär, helt enkelt.

Nyligen tilldelades Pieni Suomis bärande skådespelare, Jouko Klemettilä, statens scenkonstpris på 60.000 mark – det kan man ta som ett stort officiellt erkännande av barnteaterarbetet överhuvudtaget. Men verksamhetsstödet minskar man samtidigt med hälften!

EKONOMISK KVÄVNINGSDÖD

För förstargången börjar också Teaterhögskolan på allvar planera att ge barnteater utrymme i utbildningen.

På grund av en annan ny lag, lagen om grundundervisning i konst, kommer man inom en snar framtid att ägna betydligt mer uppmärksamhet än tidigare åt teaterverksamhet och teaterförstran bland barn och unga. Därför inleder Teaterhögskolan också ett fortbildningsprojekt för teaterarbetare som vill ägna sig åt teaterpedagogik.

Men om de professionella barnteatrarna dör en obönhörlig ekonomisk kvävningssdöd – var skall då de barnteatermedvetet utbildade skådespelarna och regissörerna arbeta?

Och var skall de barn, som är med i nyinrättade fritidsskolor för teaterverksamhet, hämta professionell inspiration?

Nena Stenius er dramatiker og instruktør

TEATER I ØJENHØJDE

Dansk ASSITEJ har produceret en ny video om dansk børneteater, som fik premiere på børneteaterfestivalen i Horsens og siden blev præsenteret i Delta Bio i København.

Filmen, der er produceret med økonomisk støtte fra tipsmidlerne og Dansk ASSITEJs medlemsteatre, er instrueret af Klaus Kjeldsen og varer 35 minutter.

Det primære formål med filmen er at præsentere dansk børneteater i udlandet, og det sker via klip fra udvalgte forestillinger og snak med generalsekretær i International ASSITEJ, Michael Ramløse, der selv er dramatiker og instruktør af børneteater.

Det lykkes fint for »Teater i øjenhøjde - børneteater i Danmark« at få afleveret sit budskab om kvaliteten, bredden og solidariteten i dansk

TEATER I ØJENHØJDE

børneteater anno 1992, selvom det endnu engang kan konstateres, at hverken børneteaterens sjæl eller kunst kan fanges ind på film. Det kræver det nærvær, som ingen nok så vellykket video kan præstere.

Det er tanken, at videoen bl.a. kan bruges af ambassader og kulturelle ambassadører i udlandet - ikke mindst i forbindelse med de mange børneteaterfremstød, som bl.a. medlemsteatrene fra Dansk ASSITEJ har gjort og fortsat vil gøre.

Derfor vil filmen/videoen i første omgang også findes i en engelsk- og en spansk-sproget udgave, som vil få verdenspremiere under ASSITEJ-

verdenskongressen på Cuba i februar næste år.

Men også hjemlige interesserede vil kunne anskaffe sig et eksemplar af »Teater i øjenhøjde - børneteater i Danmark« ved henvendelse til Dansk ASSITEJ, Frederiksborggade 20,3, 1360 København V. Tlf. 33 15 69 00.

Michael Ramløse stiller op til endnu en periode som generalsekretær i ASSITEJ ved den kommende verdenskongres på Cuba. (Foto: Kurt Johansen).

ASSITEJs executiv komité holdt sit 1992-møde i Nairobi, Kenya, i dagene 8. - 12. november.

Det var på mange måder et betydningsfuldt møde, idet det var første gang i ASSITEJs historie, at et møde blev holdt i Afrika.

Desværre er der kun få ASSITEJ-medlemmer på dette kontinent, så mødet (som blev holdt i forbindelse med en festival, arrangeret af ASSI-

TEJ/KENYA) var også en mulighed for executiv-komiteen til at stifte bekendtskab med afrikansk børneteater og mødes med afrikanske kolleger. Gennem et samarbejde med de nordiske bistandsorganisationer, DANIDA, SIDA og NORAD havde generalsekretariatet muliggjort deltagelse i festival og møder for teaterfolk fra Tanzania, Zimbabwe, Zaïre, Uganda, Rwanda og Ghana.

Selve festival-arrangementet var en blandet oplevelse, idet organisationen lod en del tilbage at ønske. Og det blev kun i meget begrænset omfang den ønskede introduktion til afrikansk børneteater.

Executivkomitéens møde, derimod var yderst vellykket. En meget stor del af mødet handlede om at forberede verdenskongressen på Cuba i februar 1993.

På mødet optog man følgende nye medlemmer: Cypren, Philippinerne, Ukraine, Kroatien, Kirgistan (tidl. USSR-republik Kirgisien).

Desuden annonceredes medlemsansøgninger fra: Rusland og Litauen, Tanzania og Zimbabwe.

Forslaget til en total-modernisering og demokratisering af ASSITEJs vedtægter blev enstemmigt vedtaget af executivkomitéen. Det bliver fremtidigt som et samlet forslag til vedtagelse på kongressen.

ASSITEJ har længe haft det problem, at en hel del centre ikke har været i stand til at betale det årlige kontingent på 250 US \$ (det er ingen penge for f.eks. Danmark, men er formue for f.eks. Kenya og Vietnam osv.). Dette har samtidig betydet, at en del lande ikke har kunnet stemme på kongresserne, idet dette forudsætter betalt kontingent.

Arbejdsprogrammet fra Stockholm pålagde executivkomitéen at opfinde et andet kontingent-system, som tog hensyn til landenes forskellige økonomiske forhold.

Executivkomitéen besluttede at foreslå følgende system til vedtagelse på kongressen: Kontingentet er 100 US \$ pr. år.

Medlemmer kan betale op til 500 \$ pr. år - og de økonomisk velstillede lande opfordres til at gøre dette.

Samtidig forudsættes det, at ingen af de lande, der hidtil (rimeligt ubesværet) har betalt

250 \$ går under dette beløb.

Dette system vil ikke give ASSITEJ flere penge at arbejde med (sandsynligheden taler for, at indkomsten bliver nogenlunde den samme, som den er nu); men det er en demokratisering i organisationen, idet systemet giver alle medlemslande mulighed for at bevare deres stemmeret og valgret.

Executivkomitéen nominerede endvidere kandidater til posterne som generalsekretær og kasserer.

Nomineringen var énstemmig. Som generalsekretær nomineredes (igen) Michael Ramløse, Danmark, og som kasserer Harold Oaks, USA.

KONGRES PÅ CUBA

DANSK ASSITEJs fællesrejse til Cuba, som starter d. 17. februar og slutter 1. marts, har været et tilløbsstykke. Den samlede tilmelding er på 57, heraf 40 fra Danmark (de øvrige fra de andre nordiske lande).

For alle rejsedeltagerne afholdes et orienteringsmøde mandag d. 18. januar i København, hvor det praktiske omkring rejsen gennemgås, men hvor DANSK ASSITEJs bestyrelse også gennemgår Cuba-dagsordenen og diskuterer dansk stillingtagen til de enkelte punkter med hele delegationen.

Som det var tilfældet ved

kongressen i Stockholm planlægges også på Cuba daglige møder i den danske lejr for at være så godt som muligt rustet til kongres-diskussionerne og de valg og afstemninger, der skal finde sted.

Som sædvanlig er de nordiske lande enedes om fælleskandidater. I øjeblikket sidder Michael Ramløse, Danmark, og Mårten Harrie, Sverige, i executivkomitéen.

Da Michael Ramløse af den siddende executiv komité er nomineret til fortsættelse som generalsekretær, taler sandsynligheden for et genvalg. Den anden nordiske kandidat er formanden for ASSITEJ/NORGE, Helge Andersen.

De nordiske lande vil også lade fremstille fælles materiale om børneteater i Norden. Det bliver en særudgave af Børneteateravisen på engelsk og spansk.

Et særligt dansk indslag på kongressen vil være et eftermiddagsarrangement, hvor kongres-deltagerne inviteres til en orientering om dansk kulturpolitik (oplæg af Jakob Pelch, kulturministeriet) samt til at se den nye video om dansk børneteater - teksten på engelsk/spansk.

Marts-nummeret af Børneteateravisen vil indeholde en fyldig reportage fra kongressen og den tilknyttede festival på Cuba.

iller Ole Sørensen synes at argumentere ihærdigt for sine synspunkter i debatten, der havde

mand fra Odense, Søren Møller, synes, at de kommuner, der har været aktive i oprettelse og drift af egnsteatre nu er i et svært dilemma på grund af statens svigtende opbakning. Hans spark til udvalget var blandt andet, at udvalget må arbejde for at sikre, at staten ikke løber fra sit engagement.

Set fra Odense kommune må det være klart, at så længe

loven accepterer nye egnsteatre, må rammebeløbet fra statens side følge med opad, når nye egnsteatre kommer til. Det sker ikke i dag, og det betyder som bekendt en faldende refusionsprocent, for 1993 er den 43.

Endvidere understregede Søren Møller, at de kommende bestemmelser om egnsteatrene virke ikke må blive så

snævre, at nye nødvendige tiltag forhindres. Samtidig skal det være sådan, at *det nye teater* sikres gennem selvstændige og tilstrækkelige puljer, så der ikke drives strandhugst på egnsteaterområdet, hver gang et nyt tiltag skal støttes.

TEATERGEOGRAFI

Søren Busch advarede også mod at gøre rammerne for

egnsteatre til gavn for både det lokale og hele landets teaterliv, og nu i stedet belønne de kommuner, der ikke har taget initiativ til at oprette egnsteatre i årenes løb. Hvis de kommuner, der ikke har egnsteatre, nu ønsker at få det, er det selvfølgelig en idé, der skal bakkes op, – og også gerne med en højere refusionsprocent, men for pokker da ikke ved at sætte refusionen ned i de kommuner, der faktisk er gået forrest, siden egnsteaterparagraffens indførelse i Teaterloven i 1980. Klynkeriet om geografisk spredning er måske blevet en sovepude for kommuner uden egnsteatre.

Preben Friis supplerede Søren Busch: Han synes, at der er hjerteskræende uligheder i mulighederne for at etablere egnsteatre: i Århus kan 5 kr. pr. indbygger resultere i et egnsteater, men et egnsteater af samme størrelse vil koste 60-70 kr. pr. indbygger i f.eks. Haderslev. Preben Friis' spark til udvalget var bl.a. en opfordring til at sørge for oprettelsen af 4-5 egnsteatre i Svallegangens størrelse, dvs. med et tilskud på 4,5 mio. kr., bl.a. for at give nogle teatre forhold, der gør det attraktivt at blive ansat dér, (også for unge skuespillere) og for at øge mobiliteten mellem teatrene. Og slutteligt: Flere egnsteatre ud til de mindre byer.

Jens Christian Gjesing var den sidste indleder inden pausen. Også fra ham kom der velrettede spark: Det nuværende egnsteatersystem er et refusionsstærkningssystem, hvor hvad som helst kaldes egnsteater for at få pengene hjem, og han spurgte (retorisk?): – *Tænk Københavns mon på at definere »Kulturby 1996« som egnsteater?*

Selv mener Gjesing, at teaterpenge skal bruges til produktion af teater, og ikke til f.eks. huslejestøtte. Han konstaterede, at 75% af egnsteatermidlerne bruges i landsdels-sceneamterne, hvor 40% af befolkningen bor. Han ønsker, at der laves egnsteaterkategorier, der bl.a. skelner mellem landsdelssceneamter og andre amter. For at sikre den geografiske spredning kunne en idé måske være at animere flere kommuner til at gå sammen om oprettelse af egnsteatre, og belønne initiativet med en højere refusion.

Endelig synes han, at der skal være en kvalitetsvurdering i tildeling af egnsteaterstøtte, og at der skal sørges for en ekstra pulje – udenom egnsteatermidlerne – til de nødvendige eksperimenter.

– OG DE HVIDE PLETER PÅ KORTET

I diskussionen om egnsteaternes geografiske placering advarede Troels II Munk, formand for Dansk Skuespillerforbund mod at forfalde til Thorkild Simonsens-paranoiæen: »Hovedstaden udvikler sig på bekostning af provinsen«. Selvfølgelig er det prisværdigt at søge at etablere egnsteatre i de befolkningsmæssige tynde områder, men det skal ske uden at forringe de større byers egnsteatre. De større byer har jo flere egnsteatre bl.a. på grund af befolkningskoncentrationen, og som følge af en højere kommunalskat. Måske er beskætningsgrundlaget i de små kommuner kørt væk på en trailer, mente Troels II Munk.

Det forekommer også mig malplaceret at »straffe« de kommuner, der i perioden 1980-90 har oprettet og støttet

egnsteatre til gavn for både det lokale og hele landets teaterliv, og nu i stedet belønne de kommuner, der ikke har taget initiativ til at oprette egnsteatre i årenes løb. Hvis de kommuner, der ikke har egnsteatre, nu ønsker at få det, er det selvfølgelig en idé, der skal bakkes op, – og også gerne med en højere refusionsprocent, men for pokker da ikke ved at sætte refusionen ned i de kommuner, der faktisk er gået forrest, siden egnsteaterparagraffens indførelse i Teaterloven i 1980. Klynkeriet om geografisk spredning er måske blevet en sovepude for kommuner uden egnsteatre.

Sven Langhans, Odsherred Teaterforening, understreger, at egnsteatrene er de vigtigste teatre i dansk teaterliv lige nu. Han foreslår derfor: Giv 75% refusion til egnsteatre i de tynde områder, evt. som fødsels-hjælp i de første to-tre år, hvorefter refusionen falder til 50%. – Dette kunne også være en belønning til samarbejdende kommuner, og et særlig spark til de befolkningsmæssigt tynde områder.

KVALITET ... KVALITET

Stort set er ingen modstandere af en kvalitetsvurdering som grundlag for tildeling af egnsteaterstøtte, men der er forskellige opfattelser af *hvem*, der skal vurdere, og hvor detaljeret vurderingen skal være.

Jens Christian Gjesing, Haderslev, udtrykte behovet for kvalitetsvurdering således: Desværre kommer der nok ikke flere midler til egnsteaterområdet, så der må prioriteres og sorteres, og for Gjesing kunne parametrene være *kvalitet* og *geografi*, samt at *børneteateret* sikres specielt i landsdelssceneamterne.

Et synspunkt, der også vandt gehør i forsamlingen, er, at der fremover må opereres med minimumstilskud fra en kommune til et teater for at det kan kaldes egnsteater og dermed udløse statsrefusion. Her ved kunne der luges ud blandt de mest spekulative kommuner, der blot giver et huslejetilskud til det lokale teater, og definerer tilskuddet som egnsteaterstilskud, og henter refusionen hjem.

Der var uenighed om, hvem der skal vurdere egnsteatrene. Rasmussen fra Nykøbing Falster, fremførte, at det ikke skal være Teaterrådet, der vurderer og godkender. Han frygter, at centraliseret godkendelse vil skabe risiko for at det lokale særpræg forsvinder. Først må lokalområdet beslutte sig for i det hele taget at oprette et teater, og dernæst lokalt bestemme, hvilke ønsker der er til det lokale egnsteater. Han ser gerne en minimumsgrænse for tilskud, fordi det også kan være med til at sikre kvalitet i kraft af forsvarlige økonomiske rammer.

Sven Langhans bakkede dette synspunkt op. Han mener, at den lokale bedømmelse og det lokale valg af »deres« egnsteater må være suverænt og må ikke kunne omstødes fra centralt hold.

Peder Svendsen, teaterleder ved Filuren i Århus, mindede forsamlingen om, at det nuværende egnsteatersystem er sådan, at staten faktisk bruger

omkring 30 mio. kr. om året på egnsteatre, og at det derfor heller ikke er urimeligt, at statsmagten har et behov for at vide, hvad disse penge går til, – og dermed at en vis form for kvalitetsvurdering er rimelig. Men så må kvalitetsvurderingen også omfatte andre teaterinstitutioner, f.eks. landsdels-scenerne, mener Peder Svendsen.

Også dramaturgen John Andreasen finder en godkendelsesordning på sin plads, men vil gerne foreslå en tidshorisont, f.eks. en fire-årig periode, hvorefter godkendelsen kunne revurderes.

KUNSTNERISK ANSVAR

Anders Ramberg, der udover at være formand for Børneteatersammenslutningen også er leder af Jako-Bole Teatret i Ålborg, påpegede et særligt problem ved at kombinere egnsteaterstilskud og kvalitetsvurdering: Faktisk har ledelsen af egnsteatrene ene og alene det fulde kunstneriske ansvar for kvaliteten i forestillingerne, og der kan ikke indgribes i denne kunstneriske ret og pligt. Det er uholdbart, at kunstneriske satsninger, der måske fører til kvalitetsmæssige fiaskoer, kan resultere i, at tilskuddet ryger.

Claus Oppermann fremførte, at kvalitetsvurdering ikke så meget går på indhold, som på at sikre at pengene går til teaterproduktioner, og ikke til huslejespekulation og anden kreativ spekulation i egnsteaterrefusion.

Ordstyreren Michael Ramløse afsluttede debatten om kvalitetsvurdering ved at give sit besyng. Han foreslog udvalget, at det i sin betænkning foreslår, at der oprettes to teaterråd med hver tre medlemmer: et råd, der tager sig af det traditionelle voksenteaterområde, og et råd, der tager sig af børneteatre, projektbevillinger, opsegende teatre, eksperimenterende teatre, osv.

Børne- og egnsteaterrådet kunne så f.eks. suppleres med en repræsentant fra Kommunernes Landsforening til sikring af de lokale, kommunale interesser. Børneteaterrådet kunne så give råd og vejledning i forbindelse med kommunernes betingelser og tilskud til egnsteatrene for netop at eliminere den omtalte utilsigtede anvendelse af egnsteatermidlerne.

MENS VI VENTER

Selvom Jørn Langsted truede med at holde kæft, får han alligevel det sidste ord:

– *Udvalget sidder kun med et lille hjørne af teaterlivet. Lysten er stor til at pirke ved hele Teaterloven, men det er egnsteaterproblematikken vi skal løse.*

Og Langsted tilføjede, at eftermiddagens debat har givet udvalget synspunkter og meninger til eftertanke.

Så nu glæder vi os til løsnin-gerne, – og hvis det er nødvendigt, må de ansvarlige kulturpolitikere tage fat på hele Teaterloven igen. For det tør de vel, hvis det er nødvendigt?

Læs BTS-formandens syn på egnsteater-revisionen på næste side!

BTS og egnsteaterloven

EN NY LOV PÅ VEJ

Af Anders Ramberg

Den aktuelle revision af egnsteaterlovgivningen er uheldigvis en restlovgivning. Ingen tror vel rigtigt på, at politikerne er villige til at pille ved de områder, som indgik i lovrevisjonen 1991, men reelt hænger det hele jo sammen. Forandrer man vilkårene for de teatre, som nu får støtte over egnsteaterparagraffen, må man sikre sig, at støtteværdige teatre som – efter den ny lovgivning – falder fra, ikke falder helt på gulvet.

Selvfølge ville problemet være løst med en generelt aktiv kulturpolitik. En kulturpolitik, hvor ikke alting nødvendigvis skulle presses ind i paragraffer og formes efter en stiv lovgivning, men gav mulighed for at agere efter den virkelighed som forandrer sig hurtigere end et nok så kompetent udvalg kan nå at formulere et lovforslag.

Men problemerne opstår jo fordi man i realiteten ikke er villig at satse penge – generøst med penge – på kultur, og her mener jeg aktiv kultur.

Jeg kan godt se at byggebranchen har hårde vilkår og naturligvis skal der bygges nye teatre, museer og andet – men hvis man ikke er villig at satse midler til det, som skal foregå i den indeni bygningerne, bliver de mere til monumenter over politikerne end værktøj for kunsten.

PRIORITERING

En ting står klart – egnsteatrene er betydningsfulde børneteaterproducenter og det er den funktion, som vi må kræve prioriteret.

De samlede egnsteatre, som vi nu kender dem, har skiftende baggrund – nogle er begyndt som frie børneteatergrupper, og har siden erobret sig egnsteaterstatus i en given egn – i eller udenfor den oprindelige hjemkommune. Andre er oprettet – eller rekonstrueret – på lokalt initiativ, som byens/egnens børneteater. Andre igen, er teatre, som kompletterer deres »traditionelle« repertoire med produktioner for børn, som en mere eller mindre betydningsfuld del af deres egnsteaterprofil.

Egnsteatrene er – og bør fortsat defineres som – teatre, som bygger på et lokalt initiativ. Ønsker man i lovgivningen at indføre en statslig kontrol over midlernes samlede størrelse og derved overgive den automatik som ligger i den nuværende lov, bør den centrale indflydelse baseres på formelle og klart definerede krav. Jeg tror ikke, at en udgiftspost vil virke særligt attraktivt på kommunerne, hvis den suve-

ræne beslutnings-kompetence tages fra dem.

Man kan beklageligvis notere at de egnsteatre, som har børneteater som primært virke, normalt får et betydeligt lavere støttebeløb end de, som har et voksen/alternativt repertoire.

DIFFERENTIERING

Hvis man – gennem lovgivningen – ønsker at forhøje de kommunale tilskud til det, som må betragtes at være et »professionelt niveau«, må man være klar over realiteterne. Jeg ser naturligvis gerne, at loven lægger pres på de primære tilskudsgivere, ud fra det synspunkt, at teatre – selv om de vælger at producere for børn – må have produktionsbetingelser, som gør det muligt at lave teater på fuldt professionelle vilkår. Dog må det ikke få som konsekvens, at en række børneteatre, hvis virksomhed i øvrigt betragtes som kvalitativt god, mister deres tilskud, fordi at den primære bidrager ikke ønsker (kan) opfylde lovens minimumskrav.

Jeg ønsker således en differentieret – men ikke for børneteatrene diskriminerende lovgivning på området – med hensyn til de eksisterende teatres reelle situation ved lovens ikrafttræden.

Differentiering af refusionsprocenten er en mulighed for at initiere oprettelse af egnsteatre i »teatersvage« egne. Befolkningsgrundlaget i den definerede egn, i hvilken teateret tænkes at operere kan også være en faktor som begrunder en differentiering. Et teaters basisudgifter er – økonomisk set – næsten uafhængigt af publikumsgrundlaget, men tilskudgiverens økonomiske formåen er derimod direkte relateret til beskatningsgrundlaget og derved også til befolkningsgrundlaget.

Det må dog ikke indebære at vilkårene for storbykommunerne forringes, som kompensation. Ethvert teater – specielt ethvert børneteater – som opfylder rimeligt stillede kvalitetskrav har sin berettigelse.

Ikke engang den meget lidt ambitiøse målsætning – en teateroplevelse pr. år pr. barn – er det muligt at opfylde med det nuværende antal støttede børneteatre. Og hvis det er opfyldt nogle steder i landet, er det ikke fortrinsvis i storbyområderne.

Og så – i disse tider med skiftende refusionsprocenter – er det et absolut krav.

Tilskudsgiverne må sikres at refusionen er kendt over en længere periode, så at tilskudet til teatrene kan blive fastlagt over en flerårig periode.

Jeg ville gerne være mere visionær, end hvad her er formuleret, og som jo mere er udtryk for en bekymring om de eksisterende egnsteatres overlevelse end et inspirerende idékatalog – men den politiske virkelighed er nu heller ikke så inspirerende – og det er jo virkeligheden vi lever i.

Anders Ramberg er formand for BTS

KVINDERNE I TEATERLIVET

»Fra passiv tilskuer til aktiv debattør« er undertitlen til teatermagister og -kritiker Elin Rasks bog om kvindernes rolle i specielt det københavnske teaterliv. Herunder ikke mindst som en særlig afart af tilskuerlivet på Det kgl. Teater i forrige århundrede, hvor logepladser og adfærdsmæssige spilleregler var vigtige ingredienser.

Med årene forandredes samfundsstrukturen og med den det fastlåste kvindebillede; kvinderne blev aktive som debattører, dramatikere og efterhånden også teaterkritikere og befolkede dermed hele teaterlivet og ikke kun tilskuerpladserne.

Elin Rasks bog bliver dermed et lille stykke samfunds- og kulturhistorie, bundet op om teateret som institution, arbejdsplads og kamparena. »Vindue mod verden«. Af Elin Rask. 128 sider, illustreret, kr. 175. Fiskers Forlag.

DANSEN OG PSYKEN

Fascinationen af dansens væsen har vel altid eksisteret, men i takt med at dans og dansegrupper bliver en stadig mere synlig del af kulturbilledet, øges behovet tilsyneladende også for at trænge ind bag dansen og afdække dens mystik og muligheder.

Man behøver blot at tænke på klassisk ballet overfor fx. jazzballet, aerobic og moderne dans for at fornemme spænd-

vidden, og det kan derfor ikke undre, at dansen også bliver brugt helt konkret i terapeutisk øjemed.

Joan Chodorow har valgt Jungs dybdepsykologiske univers som det teoretiske grundlag for sin danseterapi, der er første udgivelse i forlagets serie om »Krop & Kultur« og søger at vise, hvordan danseterapi kan bruges til arbejdet med psykiske problemer og personlig vækst. Den giver sig ikke ud for at være en mirakelkur – og det kræver nok en vis pædagogisk/psykologisk indsigt at få det fulde udbytte ud af læsning og anvisninger.

»Danseterapi og dybdepsykologi«. Af Joan Chodorow. 208 sider, kr. 235. Hans Reitzels Forlag.

DRAMA OG TERAPI

Skuespilleren, socialantropologen og dramaterapeuten Sue Jennings er også ude i det terapeutiske ærinde med sin bog om rolle- og konfliktspil.

Dramaterapien benytter sig af muligheden for at »maske-re« konfliktsituationerne via skuespil og dramaforløb. På den måde kan man ofte skabe en kreativ og givtig distance til det personlige konfliktstof og derved bedre klare konfrontationerne og den efterfølgende bearbejdning.

Adskillige danske dramapædagoger/dramalærere i skole- og institutionsregi har forsøgt sig med dramaterapi som konfliktløser – og bogen her giver både en teoretisk ind-

føring og mange praktiske eksempler på metoden, hentet fra forfatterens eget erfaringsmateriale med såvel grupper som enkeltpersoner.

»Dramaterapi med familier, grupper og enkeltpersoner«. Af Sue Jennings. 168 sider, kr. 198. Hans Reitzels Forlag.

ANTI-PÆDAGOGIK

Det handler primært om seksualiteten, når fritidspædagog m.m. Jørgen Rasmussen kæmper sit opgør med den traditionelle pædagogik, som han mener tager alt for lidt hensyn til det dominerende seksuelle aspekt hos børn og unge.

Det oplever forfatteren som undertrykkelse af børnene, og han giver både teoretiske og praktiske erfaringer med denne undertrykkelse fra sig – og anviser sine bud på alternativer.

»Hele og frie børn«. Af Jørgen Rasmussen. 112 sider, kr. 99. Forlaget Attika.

NYE UDGIVELSER FRA DRAMA

»Ronja Røverdatter« og »Brødrene Løvehjerte« af Astrid Lindgren. Henh. 58 og 65 sider, begge kr. 98. De to velkendte svenske børnebøger er blevet omsat til spilleklare skolekomedier for børn.

»Juletræer efterlyses«. Af Ove Vith. 40 sider, kr. 68. Tre korte julespil med indlagte sange – for bh-klasse, 1. og 2. kl.

»De fattige børns jul«. Af Dieter Sebelin. 36 sider, kr. 48. Juleeventyr med ca. 12 roller beregnet fra bh-klasse til 4. kl.

TIDSSKRIFTER

entré nr. 3/92: Temanummer

om dans og danseteater – samt et interview med den svenske børneteater-pioner Else Fisher.

Teatertidningen nr. 3/92: Om svenske regionalteatre i Västerbotten, Örebro og Skaraborg; et portræt af John Malkovich, filmstjerne med stærke rødder i teatermiljøet – samt rapport fra teaterfestivalen i Avignon, Frankrig.

Danstidningen nr. 3/92: Dans på Bali, balletens John Neumeier, rapport fra danseseffestivalen i Montpellier.

Teaterbladet nr. 155: UBOT-medlem Sven Langhans fortæller om Odsherred-projektet; teaterlivet i Grønland, symposium om dansemedicin. Nr. 156: Om optagelse til teaterskolerne og om casting.

Rampelyset nr. 205: Om revy og andre folkelige teaterformer; rejserapport fra Litauen, amatørteatrets mellemfolkelige muligheder m.m. Nr. 206: Rapport fra Elverfolkets multinationale workshop, lav en musical, friluftsspillere i Arnbjerganlægget i Varde m.m.

Abrakadabra nr. 5/92: Portrætsamtale med den svenske børneteaterpioner Elsa Olenius og hendes Vår Teater, rapport fra de frie gruppers teaterfestival i Västerås m.m.

ske børneteaterpioner Elsa Olenius og hendes Vår Teater, rapport fra de frie gruppers teaterfestival i Västerås m.m.

DER ER LÆSERE AF BØRNETEATERAVISEN!

Mange teaterindkøbere orienterer sig via de årlige festivaler. (Foto: Kurt Johansen).

Så er Børneteateravisens miniundersøgelse blandt læserne tilendebragt.

Knap 50 % af de abonnenter, der fik tilsendt spørgeskema og returkuvert, gav sig tid til at svare – og de har fået/vil få tilsendt en festival-T-shirt som tak for indsatsen.

En gennemgang af de besvarede spørgeskemaer viser følgende hovedtræk:

★ Stort set alle var klar over, at de/deres institution m.v. fik tilsendt Børneteateravisen.

★ Langt hovedparten tilkendegav, at de læste i bladet stort set hver gang, de fleste dog i reglen mindre end halvdelen af indholdet.

★ Blandt disse abonnenter var det egentlige forbrugersstof generelt højt prioriteret, dvs. Repertoire-nyt (opfølgningen på Den Røde Brochure); Små Scener – og anmeldelser.

Især sidstnævnte ønsker de fleste at få flere af, og det er et ønske, som vi i forvejen har besluttet os for at efterkomme

fra og med næste nummer.

★ Med hensyn til Børneteateravisens udseende, så erklærer de fleste sig rimeligt tilfredse med illustrationer, layout og papirkvalitet, mens hovedparten godt kunne tænke sig at bladet udkom i et mere læsevenligt magasin-format. Som for fleres vedkommende ville betyde, at de nok ville læse tidsskriftet med (endnu) større interesse.

Også dette ønske arbejdes der på højtryk med at gøre noget ved.

Derimod ønskede ingen at få tilsendt avisen flere end de nuværende fire gange om året, så det skal vi nok lade være med...

★ Det fremgik af skemaerne, at mindre end halvdelen af besvarerne nogen sinde havde gæstet den store årlige festival i april, men at der blandt jagerne fandtes mange »veteraner« på dette specielle felt.

★ Rigtig mange af indsenderne var aktive omkring indkøb af børneteater til deres arbejdsplads, og blandt festival-deltagerne var det naturligt nok disse mammutmesser, der betød mest/meget for beslutningen om indkøbet.

Derefter var indkøbet i øvrigt afhængig af anmeldelserne i BTA og – i rækkefølge – Den Røde Brochure, andres anbefalinger og anmeldelser andre steder.

★ Endelig var der intet signifikant at udlede ud fra stillings-, funktions- og aldersbeskrivelserne – altså i forhold til læsefrekvens, brugerhyppighed m.m., hvad angår Børneteateravisen.

Besvarelsenerne er blevet og vil blive gransket grundigt med henblik på fremtidige tiltag omkring Børneteateravisen.

HAR DU FÅET DIN SVAR-BELØNNING?

Og så en lille indrømmelse: Der er gået en smule koks i det anonymiserende besvarelses-system, således at seks-syv indsendere ikke er blevet stedsfæstet m.h.p. at kunne få tilsendt den lovede T-shirt for besværet.

Er du en af disse få, der har indsendt skemaet, men ikke modtager T-shirten inden jul, bedes du kontakte Teatercentrum (Ann Berit/Niels), der straks vil udbedre skaden.

DANSENS OPVÅGNEN FRA TORNEROSESØVNEN

Er dansen ved at etablere sig og blive accepteret på lige fod med fx. skuespilsgenren?

Af Ann Berit Sourial

Det er et svært spørgsmål at svare på, når man ikke har mulighed for at skruer tidsmaskinen frem for siden at kunne skue tilbage på disse års aktiviteter.

Men faktum er, at der netop i 1992 er sket ganske mange ting indenfor danseverdenen i Danmark:

- Vi har fået en danseuddannelse i gang
- Dansen har fået sin egen scene

- Det er første gang, at et dansekompani er blevet egnsteater
- Der har været et par rene overflødhedshorn af dansefestivaler

Første gang der kom gang i debatten om en danseuddan-

nelse - og politikerne blev gjort opmærksomme på, at der var et behov for en sådan - var i 1978. I et indlæg i »Betænkningen om teateruddannelserne i Danmark« (Betænkning nr 849) redegjorde Skuespillerforbundet for situationen for danserne uden for Det kgl. Teater (som har haft en balletskole tilknyttet siden 1771).

Siden skete der ikke så forfærdelig meget mere, men da der var et kæmpebehov for et trænings- og prøvested for professionelle dansere, blev der i 1985 iværksat et forsøgsprojekt, som året senere flyttede og blev Dansens Hus. Med den nye teaterlov i 1990 blev det en fast støttet institution.

Dansens Hus fungerer som et aktivitetscenter, hvor dansegrupperne gratis kan benytte lokalerne til prøver, og hvor professionelle dansere kan få deres daglige træning. (Men når man hører, hvor mange der faktisk foretrækker at træne selv eller træne styrketræning, kan man diskutere, om denne træning er tilstrækkelig spændende og varierende).

Derudover bliver der også arrangeret foredrag, udstillin-

ger, seminarer, workshops o.lign.

Dansens Hus har netop startet en konsulentvirksomhed, der får støtte af Kulturfonden, og som henvender sig til skoler, gymnasier, højskoler m.fl. Disse steder kan få både økonomisk og praktisk hjælp til at sætte fx. en danseforestilling eller bare et danseoptrin op.

(en danser er aldrig »færdiguddannet«), vil kunne indgå i en sammenhæng, så de selv kan skabe nye områder, eller så de kan bruges som »modelervoks« for koreografer i dansegrupper og måske i musicals.

Svenskeren Christel Wallin, en virkelig kapacitet på området, er blevet ansat som leder af Danseprojektet, der har op-

dække behovet for fx. musical-dansere, når sang ikke er en disciplin i uddannelsen? Dette vil kræve en enorm bred uddannelse.

Skal disse dansere primært »gå nye veje« - i et område af dansk teaterliv, som i forvejen har for få penge?

Den usikkerhed, der har været i optakten til Danseprojektet, skyldes hovedsagelig manglende kommunikation, og der er en tendens til hemmelighedskræmmeri og Tordenskjolds soldater i det hele taget i danseverdenen. Man undrer sig nogle gange over, at visse personer vælges; personer som egentlig ikke har direkte tilknytning til området. Men det er jo nok sådan, at dansefolk generelt har svært ved at profilere og hævde sig selv.

forstås intellektuelt. Man skal snarere åbne sanserne og opleve - en ting, som især børn er så gode til.

DANSESCENEN

Dansescenen startede som egnsteater fra begyndelsen af 1992, men som hjemløse. De havde ikke et egnet sted, hvor de kunne komme rigtig i gang.

Derfor lejede de sig ind i Kanonteltet, men der var en tendens til, at Dansescenen blev »opslugt« af Kanonhallens og Københavns Internationale Teaters (KIT) arrangementer og derfor ikke formåede at fæstne sig ordentligt i folks bevidsthed.

Men nu har de endelig fundet en egnet scene, som skal indrettes på Østerbro Kaserne, og som kommer til at fungere fra efteråret 1993. Desværre vil aktiviteterne stå stille hele året, eftersom Kanonteltet skal nedlægges fra nytår.

Det er meningen, at scenen skal fungere på den måde, at koreografer og dansegrupper kan køre et prøveforløb af deres produktion på scenen forud for en spilleperiode. Derfor er et samarbejde med Dansens Hus også nærliggende, da det på nuværende tidspunkt er her, de fleste afprøver deres koreografi.

Dette samarbejde udmundede også i Festival Ny Dans 1992 i Kanonteltet og i Huset 30. april-3. maj. En fantastisk lejlighed til at se udpluk af produktionerne hos et rigt udbud af dansegrupperne. Nogle overraskede - bl.a. Marie Brolin-Tani Dansteater - men for mange grupper var vedkommende var amatørismen desværre også påfaldende. En irriterende kombination af gode koreografer og dårlige dansere, der muligvis skyldes, at de fleste grupper ikke har faste medlemmer, fordi de er ustøttede. Men også fordi revl og krat af dansere var samlet sammen for overhovedet at udfylde rollerne.

Denne festival gav et indblik i, hvad Dansescenen vil kunne formå at gøre, og det bliver dejligt at se dansen blive promoveret i fremtiden.

ÅRHUSIANSK DANSEEGNSTEATER

Marie Brolin-Tani Dansteater fik egnsteaterstatus for en 2-årig forsøgsperiode fra 1. januar i år. Indtil nu har de hovedsagelig danset på deres egen scene, Århus Ny Dansescene, hvor de også arrangerer gæstespil med andre grupper, men gruppen planlægger at satse lidt mere på turnévirk-somhed i fremtiden.

Så måske ser man dem snart på børne- og ungdomsteaterfestivalen, hvor deres programmer vil passe fint ind, eftersom de satser meget på at få skoleelever ind og se deres forestillinger.

Det er et meget energisk kompani, som ovenikøbet har startet en uddannelse for en balletproducer. Det er en uddannelse, som de selv former, og vedkommende har indtil nu foruden studier på Århus Ny Dansescene også været på Den jyske Opera og læst dansens æstetik på Teatervidenskabeligt Institut.

Mange anklager jo godt nok bl.a. Århus Kommune for at udhule systemet ved at udnævne for mange egnsteatre, da der så bliver flere om at dele den fælles pulje, der er til rådighed. Men ét sølle dansteater skal

der være plads til. Dansen har for længe haft en alt for lille plads i dansk kulturliv. Derfor »luner« det også, når en gruppe som Marie Brolin-Tani Dansteater får mulighed for at få arbejdsro, så de kan udvikle nogle af deres gode idéer.

DANSEFESTIVAL

Festivaler er af stor betydning som manifestation og synliggørelse af det/de områder, de repræsenterer. Dansefestivalerne er ingen undtagelse. De virker som inspiration for andre dansere og danseinteresserede, men de giver også mulighed for at åbne øjnene og vække nysgerrigheden hos et ikke dansekundigt publikum, når byen bliver oversvømmet med al mulig slags dans.

Det var det, der skete i København i perioden 18. juni - 11. juli, da Dancin' City 92, arrangeret af KIT, løb af staben. 22 kompagnier fra 15 lande fik hovedstaden til at boble om kap med varmen og EM mesterskaberne i fodbold. Danskerne blev præsenteret for det nyeste indenfor moderne dans og ført tilbage til anerne med etnisk dans.

Der kunne godt have været sorteret lidt i udbudet - ikke alt var lige interessant.

DANSEVIDEOER

I festivalen indgik der også en præsentation af dansevideoer, Dancin' Visuals. Her vist de nyeste værker af videodans, en genre som er forholdsvis ny. Man lader to kunstarter udfordre og udvikle sig i hinandens spejl. Med koreografen og danserne på den ene side og instruktører fra videoens og filmens verden på den anden forsøger man at gøre det fysiske teknologisk tilgængeligt.

Som noget nyt blev der på festivalen lanceret en Nordisk Koreograffkonkurrence i et samarbejde mellem KIT, Dansens Hus, Bergen Internasjonale Teater, Helsinki Festival og Kulturens Hus i Stockholm. Formålet var at hjælpe en ung koreograf i gang. Førsteprisen var kr. 50.000, der skulle bruges til en hel produktion, som derefter skulle på turné i Norden (Helsinki, Stockholm, Bergen og København). Norge vandt med »Jomfruer i norsk landskab« af Ingun Bjørnsgaard.

Danskerne vandt ikke denne konkurrence, men det lykkedes for Palle Granhøj at komme i finalen. Han er i gang med et projekt, som han kalder »Men Dancin«. En rå koreografi med lutter mandekroppe...spændende...dejligt...jeg vil se mer'.

SKRED I TINGENE

Det er dejligt at se, at der er ved at komme skred i tingene indenfor danseverdenen.

Branchen lider jo godt nok stadig af pengemangel, men når man tager et blik tilbage på de forgangne 10-15 år, må man konstatere, at flere grupper får bedre kår, så de også kan producere bedre ting.

Bedre kår, bedre uddannelse, større indsigt fra politikerne side - og branchen er på vej til bedre produktivitet og bedre kunst, som flere gider og tør se.

Ann Berit Sourial er danser og medarbejder på Teatercentrum i Danmark

Marie Brolin-Tani Dansteater fra forestillingen »Skagen«.

FORSØGS- UDDANNELSEN DANSEPROJEKTET

Dansens Hus var ikke det eneste indenfor danseområdet, der kom med i den nye teaterlov. Det gjorde muligheden for en forsøgsuddannelse for moderne dans også, og den 7. september i år startede *Danseprojektet* for en 3-årig forsøgsperiode.

Målet er primært at uddanne dansere, som via denne basisuddannelse, som det jo er

taget 22 elever. En erfaren leder er også nødvendig, for med et budget på 1,5 mio bliver der ikke råd til så forfærdelig mange gæstelærere.

Der har været en del diskussioner i danseverdenen om denne moderne danseuddannelse: Dækker den virkelig de behov, der er til dansere for at få et så alsidigt dansemiljø som muligt? Moderne dans er i forvejen den danseform, der er rigest repræsenteret i dagens Danmark uden for Det kgl. Teater.

Vil disse dansere kunne

Nu kaldes uddannelsen Danseprojektet, og det er ikke tilfældigt. Lise Roepstorff fra Kulturministeriet udtalte ved en debataften i Dansens Hus i marts: »Det er ikke en skole, men et projekt, et eksperiment«. Et eksperiment, der skal evalueres efter de tre år. Vil uddannelsen så blive skrinlagt igen, eller gøres den permanent?

Det kan kun ende med det sidste. Dans er en vigtig del af samfundet, noget primært. Mange hævder, at de ikke forstår dans. Men dans skal ikke

Til børneteaterfestival i Litauen:

TEATER GENNEM DEN ÅBNE DØR TIL VESTEN

Børneteaters professionalisme og mulighederne for at opnå den lader noget tilbage at ønske i Litauen, men gæstfriheden og entusiasmen var helt i top

Af Else Marie Mandøe

Da vi ankom til Paneveys 16. september, blev vi mødt med mange undskyldninger over, at der ikke var noget varmt vand. Der blev simpelthen lukket for det varme vand fra central side mandag morgen, og så må befolkningen klare sig med koldt vand, indtil der igen bliver lukket op for det varme lørdag morgen.

Men hvad vandet manglede i varme, det fik vi til gengæld i store mængder i den modtagelse og behandling, der blev os til del under hele vores ophold. Selv vejret favnede os med varme og sol.

Vi var inviteret til børneteaterfestival i byen Paneveys og vi vidste ikke på forhånd, at festivalens scoop var det danske besøg af forestillingen »Du store hvide verden« med Gruppe 38. Der afholdes hvert år børneteaterfestival i byen, men dette år blev den lanceret som »International børneteaterfestival«. Begrænsede økonomiske ressourcer havde imidlertid betydet, at der kun blev råd til at invitere én gruppe fra udlandet – og her var valget altså faldet på Danmark og Gruppe 38.

Det er ikke ofte i vores beskedne branche, at vi kommer til at føle os som betydningsfulde personer, men det kom vi til at opleve i Litauen. På trods af de vanskelige økonomiske forhold i landet, skulle der ikke spares på noget, når det drejede sig om udenlandske gæster.

DANSK HOVEDNUMMER

Gruppe 38 – ved Hans Nørregaard og Tom Rosendahl – kom kørende i teatrets bil til byen. Selv ankom jeg med fly til Vilnius og blev hentet der af en chauffør, en repræsentant fra Teaterunionen, den hovedansvarlige fra festivalen i Paneveys, Julia Stepankiene, og en tolk. Efter et møde i Teaterunionen i Vilnius, hvor de med stor interesse lyttede til min beskrivelse af forholdene for børneteatre i Danmark, blev jeg kørt de omkring 200 km til Paneveys og mødte her Hans og Tom, samt den delegation, som havde taget imod dem.

Tolken var med os under hele festivalen, til trods for at de fleste af vore kontakter kunne gøre sig forståelige på enten tysk eller engelsk. En bus var stillet til rådighed for os, og alle måltider var der sørget for.

Festivalen blev indledt med optog gennem byen. Hans og Tom marcherede med i polar-

dragter fra forestillingen og med det danske flag højt hævet midt blandt pigearde og byrkester. Der var fnis og latter fra børn og voksne, når de højtideligt hilste på dem, de passede rede.

En skuffelse har det nok

det mindre rum. Ved opførelsen blev så til gengæld proppet alt, hvad der kunne af børn ind i dette lokale. Ingen af os havde lyst til at tælle efter hvor mange børn der var mødt frem – og lukket ind – men det overgik faktisk, hvad vi kan komme ud

stor skuffelse blandt børnene, da Århus-brochuren slap op.

EN ANDEN TRADITION FOR BØRNETEATER

Festivalens eget program var en lille folder med fortrykt

af børneteater på byens teater.

Traditionen for børneteater er ganske forskellig fra den danske. Det er almindeligt at lade børn eller amatører spille for børn. Graden af »Professionalisme« er dermed afhængig af de mennesker, der er til-

og endelig stykket »Vembu Tembu« (to aber, der løber væk og laver løjer) med Dobilas Teatret, instrueret af Diana Kupsiene.

Dobilas Teatret har til huse i udkanten af byen. Teaterhuset drives af kommunen og teatrets opgave er at spille for børn og unge. Kommunen betaler desuden en instruktør/administrator på fuld tid. Spillerne er voksne frivillige, som med stor spileglæde spiller for børn. Men stykket vi så på dette teater rummede ingen elementer af professionalisme.

DEN ÅBNE DØR MOD VESTEN

Mit besøg i Litauen sluttede med et par dage i Vilnius, og jeg fik her gennem en videooptagelse en oplevelse af en produktion for børn, som ikke efterlod tvivl om, at dette var professionelt teater, omend der stadig var tale om børn og unge på scenen.

Isenesættelsen var i den grad præcis og stram og historien stærk og rele vant, at den selv gengivet på video efterlod et stærkt indtryk. Forestillingen hed »Ku-kuzz« og var skrevet og instrueret af en ung instruktør ved navn Gediminas Storpistis. Gruppen hører under børneteateret »Elementorius«.

Om aftenen så jeg stykket »Samme tid næste år« af Bernard Slade. I denne by har jeg ved en tidligere lejlighed set storslået (voksen)teater, som overgår det meste af det bliver spillet på de danske scener, og det var derfor en stor skuffelse, at Teaterunionen denne gang havde valgt at vise dette stykke for mig.

Men for teatergængerne i Vilnius var stykket et tilløbsstykke. Et amerikansk lystspil er en ny og spændende oplevelse. Døren, som har åbnet sig mod vest, giver dog endnu ikke umiddelbart adgang til manuskripter fra Vesten. Prisen for rettighederne overstiger teatrenes formåen, fordi der skal betales i »hard currency«.

Der er derfor stadig en stor iver efter kontakter og aftaler, som gør det muligt at udveksle stykker og manuskripter. Det har også været typisk for de fleste af de forestillinger, jeg har set i Litauen, at der ofte har været ganske dunkelt på scenen. Valget er nok ikke udelukkende et kunstnerisk. Det tekniske udstyr, teatrene råder over, er yderst beskedent.

Der er mange problemer i dette land og megen usikkerhed i forhold til fremtiden, men alligevel formår disse mennesker at finde overskud og energi til at modtage en lille delegation fra Danmark med så megen hjertelighed og godt humør, at vi forlader landet med et stort håb om engang i fremtiden at kunne få lejlighed til at give noget igen af den varme, vi har mærket.

Else Marie Mandøe er sekretær for International ASSITEJ's generalsekretariat, der for tiden ligger i København

Gruppe 38 vakte opsigt, hvad enten de spillede deres »Du store hvide verden«, gik i optog – eller blot var en del af det litauiske festivalbillede. (Fotos: Tommy Wølk Andersen og Else Marie Mandøe).

varer for vore værter, at Gruppe 38 på forhånd sagde, at de ikke ønskede at spille på stor scene. Stadsteatret er en flot sag med to scenerum. Et med plads til 500 tilskuere og et med plads til bare 100. Arrangørerne ville gerne have præsenteret festivalens hovednummer på den store scene, men Gruppe 38 måtte insistere på, at forestillingen skulle vises i

for på vores egen festival.

Interessen for forestillingen var overvældende. Der var også et stort bud efter de foldere, gruppen havde med om forestillingen. Det mest populære var imidlertid de farvestrålende, glitrende brochurer, som Hans og Tom havde med fra Århus Turistbureau. Børn i Litauen er ikke forvante med den slags tryksager, og der var

omslag og selve programmet for festivalen skrevet på maskine med genemslag. Festivalplakaten, der var hængt op på visse steder i byen, var håndskrevet.

Drama Teatret i Paneveys har ansat en instruktør, Julia Stepankiene, og en scenograf, Albertas Stepankai, som også var ansvarlige for festivalen. Disse to står for produktionen

knyttet den enkelte opsætning. Vi så eksempler på festivalen, som spændte fra det hæderlige til det pinlige.

Forestillingerne, der blev vist, var »Voro galybe« (Edderkoppen i nettet), instrueret af Julia Stepankiene fra stadsteatret, »Pepe Ilgakojine« (Pippi Langstrømpe!) med børneteateret Elementorius fra Vilnius, instrueret af Valerija Karaliene

TILLID TIL AT KVALITETEN SEJRER

Redaktøren af det schweiziske teatertidsskrift TATR, var på pletten ved dette års børne- og ungdomsteaterfestival i Varde – og rapporterede sine iagttagelser til læserne i dette efterår. BTA bringer et uddrag – som en appetitvækker til den kommende festival i Aalborg

Af Christian Bleiker

Danmark er, set fra vores synsvinkel, et af de meget roste børneteaterlande og de går også nye veje, når det gælder gennemførelsen af deres årlige børneteaterfestival.

Fredag aften fyldes den lille by totalt; hoteller, sommerhuse, pensionater er udsolgte. På alle værtshuse ser man grupper af mennesker stikke hovederne sammen og studere programmet.

Lærere fra samme skole diskuterer, hvilke stykker man skal se, og efter festivalen kan de sammensætte deres skoles program. De er her altså for at købe.

Omkring 20.000 billetter

bliver uddelt denne weekend – og da en enkelt person næppe kan nå mere end fem forestillinger pr. dag, må der har været omkring 2.000 opkøbere i Varde.

Dette forklarer teatergruppernes store interesse i festivalen; for den, som ikke er til stede denne weekend får ikke mange engagementer næste år og er faktisk ude i mørket.

INGEN CENSUR

Der findes ingen censur på deltagelsen. Arrangørerne har tillid til, at tilskuerne selv kan afgøre, hvad der er godt og hvad der er skidt.

Som udenlandsk gæst kan man naturligvis komme ud for, at man i denne mangfoldighed kan komme til at se de forkerte forestillinger en hel uge igen. Med et par tips fra »insiders« finder man sig dog hurtigt til rette, og man må formode, at »jungletrommerne« også fungerer blandt danskerne selv.

For de deltagende teatre har dette system for- og bagdele. Til de første hører, at interessen hos opkøberne er så stor, at de rent faktisk kommer rejssende til festivalen og danner deres egne indtryk. Er man heldig, kan man indgå et dusin aftaler på to dage.

Det teater, som i festivalweekenden laver et flop, har virkelig problemer og kan først rette op på det økonomiske og prestigemæssige tab året efter. »Markedet« fungerer nådesløst.

Programmet i ugens løb, som indeholder fester, modta-

gelser, nat-caféer, seminarer etc., sørger for, at der blandt de konkurrerende grupper alligevel hersker en ret venlig atmosfære, selvom stiklerier og fjendtligheder naturligvis også forekommer.

Og alligevel: For at få det hele til at fungere er alle henvist til hinanden, for de, som ikke lige spiller, må hjælpe de andre med at stille op, pakke ned eller fungere som billetkontrollører, chauffører eller andet.

BØRS-SYSTEM

For- og bagdele har systemet også for tilskuerne.

Til de første hører, at man på kort tid har en reel mulighed for at se hele spektret af teater, og det tætte program gør, at også en lang rejse kan betale sig.

Men systemet rejser også nogle spørgsmål. F.eks. er den strenge begrænsning på et stykkes varighed (max. 60 minutter) ikke noget krav, som stilles, men sikkert en følge af »børs-systemet«, som ikke lever plads til det omfangsrige. Og også stille og sarte produktioner har vanskeligheder med at hævde sig i denne syndflod af indtryk – og komme til virkelig udfoldelse.

Det er sikkert ikke noget tilfælde, at man kan spore en tendens til komedie og slapstick henimod den djærve spøg og farcens virkemidler.

Og alligevel, jeg tror næppe tidligere, jeg er kommet hjem fra en festival så tilfreds og fyldt med indtryk som fra denne.

FÆLLESREJSE TIL FESTIVAL

Helsingør Børneteater står atter som fællesrejse-arrangør til den årlige børne- og ungdomsteaterfestival, der denne gang finder sted i Aalborg i dagene 23.-25. april 1993.

Fællesrejsen foregår med bus via Mols-linjen, mens indkvarteringen sker på Park Hotel i Aalborg. Vanen tro er der indlagt festmiddag med underholdning lørdag aften, ligesom der sørges for lokaltransport til og fra festivalområdet. Desuden er der inkluderet mad på færgen hjem søndag aften.

Fællesrejsen koster 1300 kroner (tillæg for enkeltværelse 200,-).

TILLÆG FOR BRUGERKONFERENCE

Det koster 600,- i ekstratillæg for evt. deltagelse i brugerkonferencen – hvor opturen så foregår via tog og liggevogn (plus 100,-) fra København til Aalborg torsdag aften.

Heri er indbefattet morgenmad på hotellet og deltagergebyr for konferencen fredag.

DELTAGELSE UDEN TRANSPORT

Ønsker man at deltage i fællesarrangementet uden også at dele rejsemiddel, er prisen 800 kr. inkl. festmiddag.

Rejseplanen er ikke endelig fastlagt, men der bliver afrejse fra såvel Helsingør som København, foruden de større byer i det nordsjællandske.

★

Tilmelding skal ske inden 1. februar 93 på særlige blanketter, som kan fås – tillige med allehånde oplysninger – ved henvendelse til

Helsingør Børneteater, Havnepladsen 1, 1. sal, 3000 Helsingør. Tlf. 49 20 08 11 man-fre kl. 12-15, tors tillige 15-17.

BRUGERKONFERENCE VED FESTIVAL 93

Det er fantastisk stimulerende for børn at se TV og video, mener en svensk medieforsker, der er oplægsholder ved årets brugerkonference i Aalborg.
Tegning: Claes Movin.

Traditionen tro afholdes der i forbindelse med den årlige børne- og ungdomsteaterfestival en brugerkonference.

Konferencen finder sted fredag den 23. april 1993 fra kl. 9.00 til 16.00, og det foregår – som festivalen – naturligvis i Aalborg.

Vi har denne gang valgt at se på teaterforestillinger udfra brugernes synsvinkel: Hvordan sammensætter man et repertoire til sin skole, forening, kommune osv. – og hvilke overvejelser omkring udvikling, kunstneriske udfordringer og salg gør teatrene sig, når de lægger det repertoire, som de giver brugerne at vælge fra.

Som indledning beder vi to tre repræsentanter for brugerne gøre rede for deres forskelli-

ge principper for valg af forestillinger til det årlige repertoire. Derefter vil vi følge en – opdigtet – sæsonplanlægning i en teatergruppe.

Konferencedeltagerne bliver herefter inddelt i mindre grupper, som sammen – og efter i forvejen fastlagte begrænsninger (bl.a. økonomiske) – skal lægge et repertoire.

Grupperne har 10 forestillinger at vælge imellem og skal forsøge efter bedste evne og overbevisning at lægge et års repertoire for deres spillested.

Gennem diskussionerne i de enkelte grupper er det tanken at nå frem til større klarhed over, hvilke kriterier, der spiller ind i repertoireplanlægningen.

Det forudsættes naturligvis, at alle deltager bringer deres

»hjemlige« problemer og ballast med sig til diskussionen.

Til hver af grupperne knyttes en af konferencen udpeget »indpisker«, hvis opgave det er at sørge for, at alle synspunkter bliver vendt og bearbejdet.

Efter frokosten kan vi studere de enkelte gruppers repertoarer.

TV OG VIDEO ER STIMULERENDE FOR BØRN

Eftermiddagens oplæg holdes af den svenske medieforsker Margaretha Rönnberg, hvis provokerende synspunkter omkring børn og TV/video har sat gang i debatten og sindene i kog »hinsidan«.

I modsætning til den almin-

delige opfattelse af dette problem, mener Margaretha Rönnberg, at det er fantastisk stimulerende og udviklende for børn at se TV/video.

Vi regner med at kunne se frem til en spændende debat om dette emne.

Og om aftenen starter så festivalen – denne gang således, at det, vi normalt kalder »weekend-delen«, starter allerede fredag aften, så der for konferencens deltagere vil være omkring 20 forskellige opførelser at vælge imellem allerede fredag aften.

Prisen for konferencen inkl. frokost er sat lavt: 350 kr.

Brug kuponen her på siden – og vær sikker på en plads til årets brugerkonference den 23. april i Aalborg.

BRUGERKONFERENCE 23. april 1993 i Aalborg

Program

9.00 - 9.30	Ankomst, registrering af deltagere
9.30 - 10.30	Introduktion
	Oplæg om repertorielægning
	Sæsonplanlægning i et teater
10.30. - 12.30	Gruppe-arbejde
13.00 - 14.00	Frokost
14.00 - 16.00	Foredrag m. diskussion
Aften:	Teaterforestillinger

Jeg tilmelder mig hermed brugerkonference 1993:

Navn: _____

Adresse: _____

Tlf: _____

Repr.for: _____

Betaling: 350 kr. er fremsendt i check til Teatercentrum i Danmark, Frederiksborggade 20,3, 1360 København K ☐

Indsat på girokonto: 5 18 46 73 ☐

(underskrift)

REPERTOIRE

REPERTOIRE

Gruppe 38

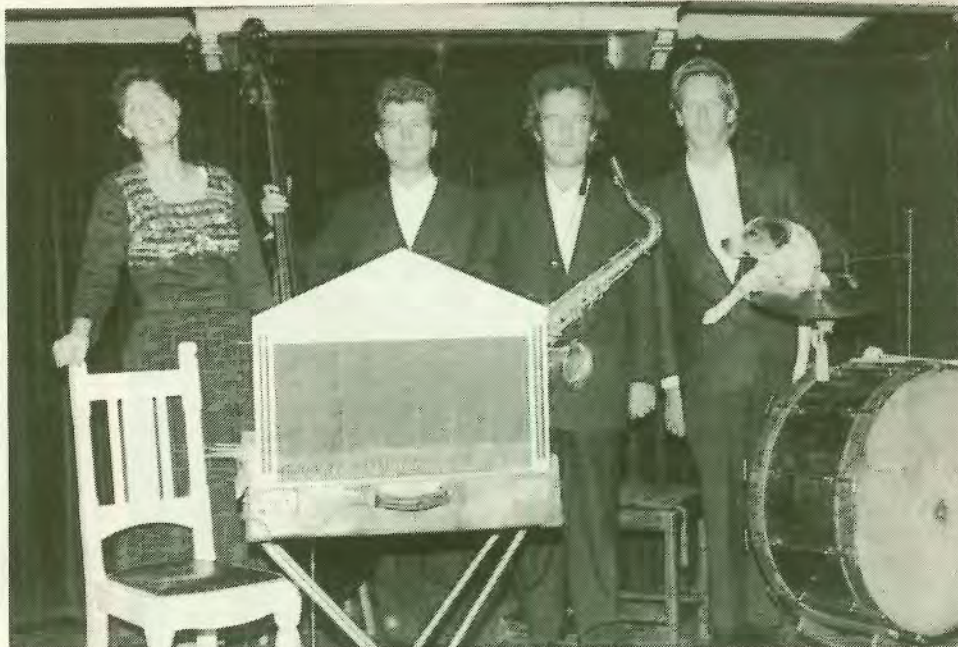
Mejlgade 45, 8000 Århus C
Tlf. 86 13 53 11

ANDROKLES OG LØVEN

»Androkles og Løven« er en dramatisering af den gamle historie om slaven Androkles, der møder den farlige løve og fjerner en torn fra dens pote, og dermed får sig en løveven for evigt. En klassisk og smuk fortælling, der både er lidt farlig og lidt sørgelig, men som ender lykkeligt. Her fortalt af Egnsteatret Gruppe 38 i skikkelse af *Hummes Verdensteater m/orkester* på en overraskende og meget musikalsk måde i et helt nyt univers.

De medvirkende er skuespilleren Bodil Alling, hunden Chuck og de tre musikere Claus Carlsen, saxofon, Allan Andersen, kontrabas og Claus Helbo, stortromme. Musikken er nykomponeret af Claus Carlsen.

Aldersgruppe: 3-8 år + voksne
Antal tilskuere: 60 alle incl.
Varighed: Ca. 35 min.
Pladskrav: Et almindeligt klasselokale
Tekniske krav: 220 V
Pris: Indtil 30/6 93 kr. 4.375 incl. moms, efter 1/7 93 kr. 4.937,50 incl. moms
Turnéperiode: Marts og sept./okt. 93

»Androkles & Løven« med egnsteatret Gruppe 38.

»Stjerneøje« med egnsteatret Masken.
(Foto: Peter Nielsen).

Masken

Skolegade 16, 4800 Nykøbing Falster
Tlf. 54 85 78 81

STJERNEØJE

»Stjerneøje« er historien om en lille pige, som bliver fundet i en snedrive juleaften i det nordligste Lapland. Hun optages i en familie, der holder meget af hende. Og efter denne særlige juleaften går alting bedre på gården, frosten tager ikke længere kornet, bjørn og ulv ikke længere får og kvæg.

»Stjerneøje« var ikke mere end tre år gammel, da hendes stedmor begyndte at mærke noget, hun ikke kunne forstå. Barnet havde i sine øjne en magt, som ingen kunne modstå. Hun sagde aldrig nogen imod, hun forsvarede sig aldrig. Når de andre børn i familien drillede hende, så hun bare på dem, og straks gjorde de alt for at gøre hende tilpas.

»Stedmoderen bildte sig ind, at hun på pigens øjne tindre i mørket, og en dag, da snestormen rasede over fjeldet og Stjerneøje listede sig ud på trappe, kunne man næsten tro, at hun tæmmede stormen, for efter nogle minutter blev der helt stille. Det gjorde stedmoderen bange. Var det en trolldunge, de havde fået i huset?»

Medvirkende: Pernille Hansen, Marianne Knorr, Palle H. Petersen, Mogens Sørensen
Forfatter: Zacharias Topelius (1818-1898)
Komponist: Stefan Forssén
Dramatisering: Claus Mandø
Instruktion: Marianne Andreassen
Scenografi og kostumer: Niels Secher
Systue: Inger Mikkelsen
Teknik: Nykøbing F. Teater og Ronnie Bille

Plakat og program: Palle H. Petersen
Repetitor: Michael Mondrup
Spilleperiode: I Storstrøms amt 1/11-22/12 92. I Maskens Hus 26/11-22/12 92 hverd. kl. 10 og lørd. kl. 14

Teater Refleksion

Sintrupvej 11 A, 8220 Brabrand
Tlf. 86 24 05 72 - bedst kl. 13-15

BRODER SOL, SØSTER MÅNE

»Broder Sol, Søster Måne« er en forestilling, der med enkle midler: ord, dukker, sten, sand, figurer og musik fortæller om Frans af Assisi og hans kærlige forhold til natur, dyr og mennesker.

En enkel, poetisk forestilling med magiske øjeblikke.

Aldersgruppe: 4-10 år
Tilskueralantal: Max. 40
Pris: Kr. 3.000 incl. moms, excl. transport
Rumkrav: Mørklagt sal
Sceneareal: Br.: 5 m, dy.: 4 m, hø.: 2,7 m
Turnéperiode: Fra 15. marts 1993
Forfattere: Åse Linea og Bjarne Sandborg
Instruktor: Åse Linea Sandborg
Medvirkende: Bjarne Sandborg
Varighed: Ca. 45 min.
Opstillingstid: Ca. 2½ time, nedtagning ca. 1½ time

Scene 4

Arresøgård Allé 2, Ramløse, 3200
Helsinge, Tlf. 48 71 24 25

DEN GRIMME ÆLLING

Frit efter H.C. Andersen. Et spil med dukker, masker og mennesker. En historie om, hvad der kan ske, fra man bryder ud af sin skal til man opdager, at vingerne kan bære.

Medvirkende: Signe Rørdam Thomsen
Bearbejdelse og instruktion: Jette Lund
Scenografi: Scene 4
Musik: Carl Nielsen
Aldersgruppe: 4-8 år
Tilskueralantal: Max. 60 børn
Spilletid: 35 min.
Spilleareal: Br.: 5 m, dy.: 4 m, hø.: 2,4 m
Strøm: 380 V + 220 V
Mørklægning: Hvis muligt
Opstillingstid: 120 min., nedtagning 90 min.
Se iøvrigt Den Røde Brochure s. 175.

Skægspire

Arkaden, Vestergade 68, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 31 06

HR. BØGELUND BLI'R MOR

Hr. Bøgelund bli'r mor er historien om en pige, der føler sig ensom. Hun er ikke alene. Hun har sin mor, far, mormor, morfar, farmor, farfar, onkler og tanter, men alligevel føler hun sig ensom.

Pigen ønsker sig en kat, hun savner en blød kat at være sammen med, men mor og far siger nej. En dag får de alligevel en kat i huset, men kun til låns. Gamle fru Svendsen skal på hospitalet et par uger, og hun har bedt den lille familie om at passe hendes kat, Hr. Bøgelund, mens hun er indlagt.

Ugerne går hurtigt for pigen, der er glad for at være sammen med Hr. Bøgelund, og pigens fortvivlelse

vokser og vokser, for snart kommer fru Svendsen hjem fra hospitalet, og Hr. Bøgelund skal leveres tilbage.

Situationen vender dog pludselig, der kommer besked fra hospitalet om, at fru Svendsen er gået bort, og hendes sidste ønske havde været, at pigen skulle tage sig af Hr. Bøgelund. Pigen bliver naturligvis glad og er lykkelig over at have fået en kat, men må man være lykkelig, når nogen dør? Bliver det ikke straffet? Historien ender lykkeligt, kan vi fortælle, og pointen vil vi ikke afsløre her.

Manuskript: Urban Lindh
Instruktion: Ole Olsen
Scenografi: Skægspire
Medvirkende: Lisbeth Øster Müller, Kim Westi Rasmussen

Aldersgruppe: 2½-5 år
Spilleperiode: 17/3-1/5 93
Spilletider: Tirsdag-fredag kl. 9.30 og 11.00, lør. kl. 11.00

Billetpris: 35 kr.
Billetbestilling nødvendig, tlf. 66 11 31 06.

DER VAR ENGANG EN KONGE OG EN DRONNING

»Der var engang en konge og en dronning« er en rigtig Skægspire-historie, der starter længe efter slutningen på de fleste eventyr - med kongen, dronningen, det halve kongerige og den livslange lykke.

Vi møder dronning Augusta og Kong Hans i deres fireogtresindstyvededels kongerige. De mange børn, de har født og opfostret, har jo også skullet have deres halve kongeriger.

Augusta og Hans er ikke helt unge længere, og vi følger dem i deres hverdag, med sorger, glæder og minder fra et langt liv. Men dagen i dag er alligevel anderledes end andre hverdage, der er nemlig kommet brev fra kongens yndlings-barnebarn, Snevide, og så har Augusta og Hans fået til opgave at stå for invitationerne til endnu et barnebarns dåbsfest.

Manuskript: Skægspire
Instruktion: Anne Josephsen
Scenografi: Skægspire
Medvirkende: Lena Bjørn, Ole Olsen
Aldersgruppe: 4-8 år
Spilleperiode: 20/1-6/3 1993
Spilletider: Tirs.-fre. kl. 10, lør. kl. 11
Billetpris: 35 kr.
Billetbestilling nødvendig, tlf. 66 11 31 06

TEATRET MØLLEN

Møllen mangler kvindelig skuespiller og mandlig musiker til forestillingen »Anne Frank«. Opsætning jan.-feb. 1994. Interesserede kan henvende sig til Teatret Møllen, Møllepladsen 4, 6100 Haderslev, tlf. 74 52 66 79.

Svalegangens Dukketeater

Per Brink Abrahamsen,
Bogfinkevej 13, stk. th., 8210 Århus V
Tlf. 86 16 83 64

REFUSIONSGODKENDT

Teaterrådet har ved skrivelse af 22. sept. 92 godkendt

dukketeatrets virksomhed som teater i teaterlovens forstand i sæson 1992/93. Svalegangens Dukketeaters forestillinger (se Den Røde Brochure side 184) er således nu berettigede til refusion i henhold til teaterlovens §25.

NATTERGALEN

Dramatiseret af Henriette Frank og Per Brink Abrahamsen efter H.C. Andersen. Med dekorationer og figurer af Lars Ringgaard.

Aldersgruppe: 7 år og opefter
Varighed: 40 min.
Pris og tekniske krav: Se Den Røde Brochure

Gl. Møllevej 7
6640 Lunderskov
Tlf. 75 58 54 77

Teaterrådet har besluttet at godkende Børneteateret Bløbs virksomhed som teater i teaterlovens forstand. Teatrets forestillinger er således berettiget til refusion i henhold til teaterlovens §25. Yderligere oplysninger om Børneteateret Bløbs produktion kan ses i Den Røde Brochure 1992/93 s. 42-43.

Åsen

»HISTORIER«

Kulturministeriet oplyser, at Åsen Teaters forestilling »Historier« er godkendt som refusionsberettiget i henhold til teaterlovens §25. Godkendelsen som refusionsberettiget gælder fra og med sæsonen 1991/92.

Vester 60

Ryesgade 3 C, Kbh. N
Tlf. 31 39 61 62

HVORFOR? HVORFOR? HVORFOR?

Hvorfor må man ikke spise frokost, hvis man ikke ved, hvad klokken er? Hvorfor kan piger ikke være viceværter? Eller kan de? Hvorfor er det forbudt at lege rallybane i Kirstens jord? Eller er det?

Joakims mor lakerer gulv. I mellemtiden skal Maj-Joan og Joakim være i gården og hygge sig sammen. Hvorfor gør de så ikke bare det? Hvorfor? Hvorfor? Hvorfor? - Et lille studie over den svære kunst: At være sammen.

Aldersgruppe: 3-7 år
Tilskueralantal: 50 børn
Pris: Kr. 4.625 incl. moms
Spilleareal: Br.: 5,5 m, dy.: 5,5 m, hø.: 2,5 m
Tekniske krav: 380 V og mørklægning

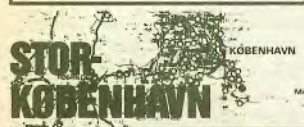
Forfatter og instruktør: Stine Eriksen
Medvirkende: Lisbeth Tanghøj, Kurt Larsen og Nedda Riise
Se iøvrigt Den Røde Brochure s. 232.

»Hvorfor? Hvorfor? Hvorfor?« med Teatergruppen Vester 60.

Små Scener

Rubrikken »Små Scener« indeholder oplysninger om, hvad der foregår på de små stationære scener. *Deadline* til næste nummer er den 20. februar 1993 og perioden dækker frem til 15. maj 1993. Skema skal anvendes.

Amager Ny Scene

AMAGER NY SCENE
Amagercentret, 2300 Kbh. S
Billettelefon 31 54 38 38 (16-20)

Heavy
CORONA DANSETEATER
Aldersgruppe: 14 år og opefter
Spilletidspunkt: Tirs.-søn. kl. 19.30, 11/3 93-3/4 92
Yderligere oplysninger: Artes C-kategori, kr. 95, ungdom kr. 55

ANEMONE TEATRET
Suhmsgade 4, 1125 Kbh. K
Tlf. 33 32 19 49

Palle alene i verden
ANEMONETEATRET
Aldersgruppe: 4-12 år
Spilletidspunkt: Tirs. kl. 10, ons./tors. kl. 10 og kl. 19, fre. kl. 19, lør. kl. 14.30 og 17.30, søn. kl. 14 og kl. 16
Yderligere oplysninger: Premiere 22/1 93. Spiller til 22/3 93. Løssalg inden kl. 15 kr. 40, institution inden kl. 15 kr. 35. Eftermiddage efter kl. 16 og aften Arte-ordning, ellers kr. 60.

Maries Julegave
ANEMONE TEATRET
Aldersgruppe: 3-9 år
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 9.30 og 11. Søn. kl. 11 og 14 fra 25/11-22/12
Yderligere oplysninger: Institutioner kr. 35, løssalg kr. 40.

BÅDTEATRET
Nyhavn 14
Adm.: Holbergsgade 30
1057 Kbh.
Tlf. 33 12 14 60, man.-fre. 10-16

Fluen
BÅDTEATRET
Aldersgruppe: 3 år og opefter
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 9.30 og kl. 11. Søn. kl. 13 og 15. 14/2-30/4 93
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 35, for institutioner kr. 40 i løssalg.

Paradis
BÅDTEATRET
Aldersgruppe: Unge og voksne
Spilletidspunkt: 23/3-1/5 93
Yderligere oplysninger: Alle Arte-ordninger

Café Kellerdirk

Café KELLERDIRK
Frederiksberg Allé 102
1820 Frederiksberg C

Eva Expressen på Jul
EVA EXPRESSEN
Aldersgruppe: 16-90 år
Spilletidspunkt: 5-22/12 (undt. 8/12) - man.-tors. kl. 23, lør. kl. 20.30 og 22.30, søn. kl. 17.

Ekstra forestillinger 21. og 22. kl. 20.30
Yderligere oplysninger: Premiere 5/12. Billetpris 95 kr. plus alle Arte-ordninger.

Det Danske Teater

DET DANSKE TEATER
Grøndal Centret
Hvidkildevvej 64, 2400 Kbh. NV
Billetlff. 38 34 97 84, tirs.-fre. kl. 14-18, lør.-søn. kl. 13-15

Ronja Røverdatter
DET DANSKE TEATER
Aldersgruppe: Fra 6 år
Spilletidspunkt: Tirs.-ons.-tors.-fre. kl. 19, lør.-søn. kl. 15. Sidste spilledag søn. 20/12 92.
Yderligere oplysninger: Premiere 11/10 92. Alle Arte-ordninger.

FIOLTEATRET
Halmtorvet 9, 1700 Kbh. V
Tlf. 31 24 00 77

High Life (Hej Leif!)
FIOLTEATRET
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: Ons.-lør. kl. 21, 9/12-19/12.
Yderligere oplysninger: Pris kr. 60, rabatpris kr. 40.

Biedermann og Brandstifterne
FIOLTEATRET
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 20, lør. kl. 17, 14/1-20/2 93
Yderligere oplysninger: Pris kr. 95, alle Arte-ordninger.

Natten før skoven
FIOLTEATRET
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 20, lør. kl. 17, 22/2-14/3
Yderligere oplysninger: Pris kr. 60, alle Arte-ordninger

Efter orgiet
DET KONGELIGE TEATER
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 20, lør. kl. 17, premiere 15/3

Hvidovre Medborgerhus

HVIDOVRE MEDBORGERHUS
Hvidovrevej 280, Hvidovre
Tlf. 36 77 23 00 man.-fre. 10-15

Rødder, Rak og Reformister
TEATER VESTVOLDEN
Aldersgruppe: Familieforestilling fra 6 år
Spilletidspunkt: 22/1-7/2, man.-fre. kl. 19.30 og lør./søn. kl. 15
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 60

Engstrandskolen

ENGSTRANDSKOLEN
Hvidovrevej 440
Tlf. 36 77 23 00 kl. 10-15

Hvor er klokken?
TEATER VESTVOLDEN
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidspunkt: 15-18/3 kl. 9.30 og 11
Yderligere oplysninger: Institutioner kr. 32, løssalg kr. 37

ISHØJ TEATER
Brentedalen 8, Tranegilde
2630 Ishøj, tlf. 42 73 60 98

Jul i gamle dage
ISHØJ TEATER

Aldersgruppe: 3-10 år
Spilletidspunkt: Man.-fre.
Yderligere oplysninger: Premiere 11/11 92, sidste dag 22/12 92

En lang rejse
ISHØJ TEATER
Aldersgruppe: 3-10 år
Spilletidspunkt: Man.-fre.
Yderligere oplysninger: Premiere 852 93

Jytte Abildstrøms Teater

JYTTE ABILDSTRØMS TEATER
Allegade 7-9, 2000 Frb.
Tlf. 38 34 37 04

Tommeliden
JYTTE ABILDSTRØMS TEATER
Aldersgruppe: 6 år og opefter
Spilletidspunkt: 12/11-13/12, ons.-fre. kl. 19, lør. kl. 13, 15 og 17. Søn. 5. og 13/12 kl. 15.
Yderligere oplysninger: Alle Arte-ordninger gælder

Anna fra Acapulco
JYTTE ABILDSTRØMS TEATER
Aldersgruppe: Unge og voksne
Spilletidspunkt: 26/2-20/3 93.
Man.-fre. kl. 20, lør. kl. 17
Yderligere oplysninger: Alle Arte-ordninger gælder

KRUDTTØNDEN
Serridslevvej 2, 2100 Kbh. Ø
Tlf. 31 42 45 26 kl. 12-16

Tankespind
ALF DUKKETEATER
Aldersgruppe: 15 år og opefter
Spilletidspunkt: 3/2, 4/2 og 7/2 kl. 20
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 40

Dukkemagerværksted
ALF DUKKETEATER
Aldersgruppe: 5 år og opefter
Spilletidspunkt: 6/2 kl. 14-17
Yderligere oplysninger: Gratis

På træk
ALF DUKKETEATER
Aldersgruppe: 5-10 år
Spilletidspunkt: 4/2, 5/2 kl. 9.30, 7/2 kl. 14
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 25

Tvillingerne
KOMEDIE-ENSEMBLET
Aldersgruppe: 14 år og opefter
Spilletidspunkt: 12.-13/1 93 kl. 20, 14.-15/1 kl. 11 og 20, 16.-17/1 kl. 15 og 20
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 65, under 18 år kr. 50, grupperabat (10 pers. og derover) kr. 35, skolepris kr. 25. Særaftale ved køb af hele forestillingen.
Premiere 12/1 kl. 20.

Den grimme ælling
SCENE 4
Aldersgruppe: 4-8 år
Spilletidspunkt: Man. 8/2 93 - tors. 11/2 93 kl. 11 og 13
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 30, grupper/inst. kr. 25

KØBENHAVNEREN
Nørrebrogade 37, 2200 Kbh. N
Billetlff. 31 39 92 95

Til dig
TEATRET LAMPE
Aldersgruppe: 1½-4 år

Spilletidspunkt: 7/12-18/12 undt. lør. 12/12 og søn. 13/12. Alle hverdage kl. 9.30 og 11.30
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 30

Den psykedeliske lampes juleshow
TEATRET LAMPE
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: 10.-11.-12.-17.-18. og 19/12 kl. 21
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 55

Caligula
TEATRET KAVALERIET
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: 14/1-2/2 93.
Tors.-søn. kl. 20, lør. kl. 17 og 21
Yderligere oplysninger: Billetpris gruppe C, alm. kr. 95, ungdom kr. 55. Alle Arte-ordninger

Transmission
Q U ORCHESTRA
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: 15/4-4/5, tirs.-søn. kl. 21
Yderligere oplysninger: Prisgruppe C, alle Arte-ordninger

Passionspropeller
TEATRET BAG DØREN
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: Tirs. 9/2-lør. 20/2 93. Alle dage kl. 20, dog lør. kl. 17
Yderligere oplysninger: Prisgruppe C, alle Arte-ordninger

DET LILLE TEATER
Lavendelstræde 7, 1462 Kbh. K
Tlf. 33 12 27 13 kl. 8.30-12 søn. 12-15, lør. luk.

Under den blå paraply
DET LILLE TEATER
Aldersgruppe: 1½-4 årige
Spilletidspunkt: 18/1-18/4 93, kl. 9.30 og 10.45, søn. kl. 13.30 og 14.30. Lør. luk.
Yderligere oplysninger: Billetpris: løssalg kr. 37, grupper over 10 kr. 32.

Julemandens værksted
DET LILLE TEATER
Aldersgruppe: 3-8 årige
Spilletidspunkt: 18/11-22/12, hverdage kl. 9.30, 11 og 13, søn. kl. 13 og 15, lør. luk.

Nationalmuseet Ny Teaterscene

NATIONALMUSEET
NY TEATERSCENE
Dancescenen, Århusgade 20
2100 Kbh. Ø, tlf. 35 43 83 00

What's On Ya Telly ... Goldfarb
THE TYTE INSTITUTE
Aldersgruppe: Alle
Spilletidspunkt: 14.-16/1, 20.-22/1 kl. 20

New Now Dancers

NEW NOW DANCERS
Flintholm Allé 26, Kbh.
tlf. 38 88 91 00

Stop - Fire Foxtrott - Velvet Steps - Dizzy Duck
NEW NOW DANCERS
Aldersgruppe: Unge
Spilletidspunkt: 12/3, 13/3, 16.-20/3, 24.-27/3, 31/3, 1.-3/4

Paraplyteatret

PARAPLYTEATRET
Rådhusstræde 6 C, 1466 Kbh. K
Tlf. 33 13 39 40

Tre små selvmord
GUYLA MOLNAR fra Ungarn

Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: 8/2 93 kl. 21.30
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 60.
Tre små selvmord udføres bl.a. af en alkazeler, der ikke må være sammen med bolcherne og en svensk tændstik, der ikke kan få sin kaffebønne.

Paris Bonjour
THEATRE MANARF
fra Frankrig
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: 9/2 93 kl. 19.30
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 60
Paris Bonjour er et yderst (sur)realistisk verdensbillede fortalt med tøfler, tallerkner, legetøj, en engel og en bombe.

Valse Mathilde
COMPAGNIE MEDIANE fra Frankrig
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: 10/2 93 kl. 19.30
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 60
Mathilde, en bevægelig skulptur, der fortæller om livets kredsløb.

Die Bremer Stadtmusikanten
KAMMER UND PUPPENTHEATER WISMAR fra Tyskland
Aldersgruppe: Børn og voksne
Spilletidspunkt: 11/2 kl. 19.30, 12/2 kl. 10
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 60 for voksne og kr. 35 for børn
Det gamle eventyr, gennemført musikalsk og forfriskende nyt. Fortalt som et anderledes skyggeteater.

En paraplyteaterforestilling
PARAPLYTEATRET
Aldersgruppe: 4-8 år samt voksne
Spilletidspunkt: 9.-11/2 kl. 10
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 60 for voksne og kr. 35 for børn

Rialto Teatret

RIALTO TEATRET
Smallegade 2, 2000 Frb.
Tlf. 31 31 60 95

Aben
TEATRET ARTIBUS
Aldersgruppe: 8-12 år (2.-5. klasse)
Spilletidspunkt: 14.-19/12, tirs. og fre. kl. 9, ons. og tors. kl. 10, lør. kl. 15
Yderligere oplysninger: Billetpris: grupper kr. 40, løssalg kr. 45.

TAASTRUP TEATER
Tåstrupgårdsvej 3, 2630 Taastrup
Tlf. 42 52 14 30

Jul på Taastrupgård
TAASTRUP TEATER
Aldersgruppe: 4-99 år
Spilletidspunkt: 21/11-19/12 92, man.-søn. på vekslende tidspunkter

Eftersøgt
TAASTRUP TEATER
Aldersgruppe: 11-15 år
Spilletidspunkt: 27/2-27/3 93, man.-lør. vekslende tidspunkter

Lecture - Demonstrationer
DEN OPSØGENDE BALLET
Spilletidspunkt: Tirs. 12/1 kl. 9.30 og 10.30 6-10 år, ons. 13/1 kl. 9.30 og 10.30 11-15 år, tors. 14/1 kl. 9.30 og 10.30 16-18 år
Yderligere oplysninger: Ballet demonstration med operasang

TEATRET BAG KROEN

TEATRET BAG KROEN
Ordruphøjvej 2
2920 Charlottenlund
Tlf. 31 63 10 96 kl. 10-13

Fyrtøjet
TEATRET BAG KROEN
Aldersgruppe: 3-100 år
Spilletidspunkt: 5/3-25/4 93, tirs., ons, tors. kl. 10, fre. kl. 16, lør. og søn. kl. 14 og 16.15

Glasmenageriet
TEATRET BAG KROEN
Aldersgruppe: 12-100 år
Spilletidspunkt: 10/1-10/2 93

Nøddebo Præstegård
TEATRET BAG KROEN
Aldersgruppe: 4-100 år
Spilletidspunkt: 26/11-22/12 92, tirs., ons., tors., fre. kl. 19.30, lør. og søn. kl. 14 og 19.30

TEATRET VED SORTE HEST
Vesterbrogade 150, 1620 Kbh. V
Tlf. 31 31 06 06

Femme Fatale
TERRA NOVA TEATER
Aldersgruppe: 16 år og opefter
Spilletidspunkt: 15/1-13/2 man.-fre. kl. 20, lør. kl. 17
Yderligere oplysninger: Forestillingen spilles på engelsk. Billetpris: løssalg kr. 95, grupper kr. 77, ungdom (u. 25 år) kr. 55

Valby Medborgerhus

VALBY MEDBORGERHUS
Toftgård Plads tlf. 31 17 13 94
Billetlff. 35 37 80 65

Cykelmuggen Egon
TEATRET ARTOUR
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidspunkt: 31. jan.-5. feb. kl. 10.30
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 15 (grupperabat)

Et brev med vanillie
TEATRET ARTOUR
Aldersgruppe: 3-7 år
Spilletidspunkt: 22/2-24/2 kl. 10
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 15 (grupperabat)

Zangenbergs Teater

ZANGENBERGS TEATER
Bernsdorffsgade 7, 1577 Kbh. V
Tlf. 33 91 17 91, tlf. 33 14 50 05

Kejserens nye klæder
ZANGENBERGS TEATER
Aldersgruppe: 4-10 år/voksne
Spilletidspunkt: 5/2-ultimo marts. Man., tirs., ons. kl. 9.30 og 11, tors. kl. 9.30 og 14, fre. kl. 9.30 og 11. Weekender se dagspressen
Yderligere oplysninger: Billetpris: grupper over 10 kr. 35, grupper under 10 kr. 45

Zoologisk Museums Marionetteater

ZOOLOGISK MUSEUMS
MARIONETTEATER
Universitetsparken 15
2100 Kbh. Ø, tlf. 35 32 10 51

Drømmerejsen
ZOOLOGISK MUSEUMS
MARIONETTEATER
Aldersgruppe: 1½-4 årige
Spilletidspunkt: 18/1-26/3 93, hverdage kl. 9.15 og 10.30, søn. kl. 13.30 og 15. Man. og lør. luk.
Yderligere oplysninger: Billetpris: institutioner kr. 36, private kr. 41

Fortsættes næste side

Små Scener

SVJELLAND LOLLAND/FALSTER OG BØRNHOLM

Holeby Skole Sportshal

HOLEBY SKOLE SPORTSHAL
4960 Holeby

Stop – Fire Foxtrot
NEW NOW DANCERS
Aldersgruppe: Unge
Spilletidspunkt: 3. og 4/12 workshop, 6/12 forestilling

Gerlev Ildrætskole

GERLEV IDRÆTSHØJSKOLE
Skælskør Landevej 28
4200 Slagelse

Stop
NEW NOW DANCERS
Aldersgruppe: Unge
Spilletidspunkt: 13/1 93

FAIR PLAY
Borchsvej 3, 4300 Holbæk
Tlf. 53 43 85 95 kl. 9-15

Højt spil i Vestervilde
FAIR PLAY
Aldersgruppe: 10 år og opefter
Spilletidspunkt: 11.-12.-15.-16.-17.-18.-19/12 92 kl. 20
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 60

Tre finder lykken
FAIR PLAY
Aldersgruppe: 3-6 år
Spilletidspunkt: 1.-6.-8. og 13/3 93 kl. 9 og 11
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 40

Kulturforeningen Gimle

KULTURFORENINGEN GIMLE
Gl. Stationsvej 12
4591 Føllenslev
Tlf. 53 46 81 88

Paris Bonjour
TEATRE MANARF
Aldersgruppe: Unge og voksne
Spilletidspunkt: 16/2 93 kl. 20
Yderligere oplysninger: Billetpris: voksne kr. 60, unge u. 26 år kr. 50, medlemmer voksne kr. 35, unge kr. 25

Min altankasse
PARAPLYTEATRET
Aldersgruppe: 4-8 år
Spilletidspunkt: 27/3 93 kl. 15
Yderligere oplysninger: Billetpris: voksne kr. 35, børn u. 16 år kr. 25

Heavy
CORONA DANSETEATER
Aldersgruppe: Unge og voksne
Spilletidspunkt: 20/4 93 kl. 20
Yderligere oplysninger: Billetpris: voksne 60 kr, unge u. 26 år 50 kr., medlemmer voksne 35 kr., unge u. 26 år 25 kr.

Masken

EGNSTEATRET MASKEN
Skolegade 16, 4800 Nykøbing F
Billetlff. 54 85 78 81

Stjerneøje
EGNSTEATRET MASKEN
Aldersgruppe: 5-10 år
Spilletidspunkt: 26/11-22/12, alle

dage undt. søn. og man., hverdage kl. 10, lør. kl. 14

Bagård Teatret

BAGÅRD TEATRET
Caroline Amalievej 26
5700 Svendborg
Tlf. 62 21 40 43

Brevet
CANTABILE 2
Aldersgruppe: Unge og voksne
Spilletidspunkt: 18/1 og 19/1 93 kl. 20

Dame med ræv & radio
Fritjof Fomlesen
GRENLAND FRITEATER fra Norge
Aldersgruppe: Unge og voksne
Spilletidspunkt: 8. og 9/2 93 kl. 20

GADESJAKKET
Skibhus 17:48, Nørrevænget 17
5000 Odense C, tlf. 66 14 40 21

Tågedronningens hjerte
TEATERGRUPPEN
GADESJAKKET
Aldersgruppe: 6 år og opefter
Spilletidspunkt: 9/2-12/2 alle dage kl. 9.30, tors. 11/2 kl. 14 samt lør. 13/2 kl. 15
Yderligere oplysninger: Billetbestilling nødvendig!

Bamses ven
TEATERGRUPPEN
GADESJAKKET
Aldersgruppe: 3-6 år
Spilletidspunkt: 16/3-19/3 alle dage kl. 9.30, lør. 20/3 kl. 15

SKÆGSPIRE
Arkaden, Vestergade 68
5000 Odense C
Billetlff. 66 11 31 06 kl. 9-15

Der var engang en konge og dronning
BØRNETEATRET SKÆGSPIRE
Aldersgruppe: 4-8 år
Spilletidspunkt: 20/1-6/3 tirs.-fre. kl. 10 og lør. kl. 11
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 35

Hr. Bøgelund bli'r mor
BØRNETEATRET SKÆGSPIRE
Aldersgruppe: 2½-5 år
Spilletidspunkt: 17/3-1/5 tirs.-fre. kl. 9.30 og 11, lør. kl. 11
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 35

ENTRÉ

ENTRESCENEN
Grønnegade 93 B
8000 Århus C, tlf. 86 19 00 79

Goldfarb
THE TYTE INSTITUTE
Aldersgruppe: 15 år og opefter
Spilletidspunkt: 27/1-31/1 kl. 20

FILUREN
Musikhuset
Thomas Jensens Alle, Århus
Billetlff. 86 13 43 44 kl. 11-21 ell. 86 12 53 66 kl. 9-16

Det forjættede land
FILUREN
Aldersgruppe: 5 år og opefter
Spilletidspunkt: 19/1-20/3 tirs.-fre. kl. 16.30, lør. kl. 11.30 og 14
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 35, grupper over 10 kr. 30

Grev Gris
DET LILLE TURNETEATER
Aldersgruppe: 5-9 år og voksne
Spilletidspunkt: 1.-3/12 kl. 10.30 og 17.5. og 13/12 kl. 14 og 16.10/12 kl. 10.30, 11/12 kl. 17 og 12/12 kl. 14
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 35, grupper over 10 kr. 30

Amerika eksisterer ikke
TEATRET MØLLEN
Aldersgruppe: 10 år og opefter
Spilletidspunkt: 29/3-31/3
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 35, grupper over 10 kr. 30

FILUREN
Vestergade 3 B, Århus
Billetlff. 86 12 53 66 kl. 9-16

Alfred og Manfred
DET RIPENSISKE
TEATERSELSKAB
Aldersgruppe: 3-7 år og voksne
Spilletidspunkt: 4/1-19/1 man.-fre. kl. 15.30 og 17.30, lør. kl. 11.30 og 14
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 35, grupper over 10 kr. 30

Arbejdererindringer
FILUREN
Aldersgruppe: 5 år og opefter
Spilletidspunkt: 1/3-17/4
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 35, grupper over 10 kr. 30

Gjellerupscenen

GJELLERUPSCENEN
Gudrunsvvej 78, 8220 Brabrand
Billetlff. 86 25 03 66 kl. 10-16.30

Cirkus Gellatti
GJELLERUPSCENEN
Aldersgruppe: 3-12 år
Spilletidspunkt: Februar: 4., 5. kl. 10 og 13.6., 7. kl. 12 og 14, 12. og 13. kl. 12 og 14
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 30

Da lørdag var lørdag
GJELLERUPSCENEN
Aldersgruppe: 13-50 år
Spilletidspunkt: 24/3-1/5 ons., tors., fre. kl. 20 og lør. kl. 16
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 80, unge u. 25 år kr. 50

Kunstnernes Hus

KUNSTNERNES HUS
Saltholmsgade, Århus
tlf. 86 20 20 86

Kontrast – en dramatisk croquis event
BOXIGANGA PERFORMANCE
TEATER
Aldersgruppe: Malende/tegnende publikum
Spilletidspunkt: 1.-3/2 kl. 10 og 19

Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 40

Århus Kunstbygning

ÅRHUS KUNSTBYGNING
Mørksgade, Århus
Tlf. 86 12 22 18

Art of Art
BOXIGANGA PERFORMANCE
TEATER
Aldersgruppe: Tegnende/malende publikum
Spilletidspunkt: 3.-5/3 kl. 10 & 19
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 40

Århus Ny Dansescene

ÅRHUS NY DANSESCENE
(Gl. Brobjerg skole)
Tlf. 86 13 88 66

Vanart
BOXIGANGA PERFORMANCE
TEATER
Aldersgruppe: Tegnende/malende publikum
Spilletidspunkt: 30/3-1/4 kl. 10 og 19
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 40

Århus Ny Dansescene

ÅRHUS NY DANSESCENE
Frederiksalldé 20, 8000 Århus
Tlf. 86 19 08 11

Woyzeck
MARIE BROLIN TANI-
DANSETEATER
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 23/1 kl. 20, 29/1 kl. 20, 30/1 kl. 16, 4/2 og 5/2 kl. 20, 6/2 kl. 16, 11/2 og 12/2 kl. 20, 13/2 kl. 16.

Århus Ny Dansescene

ÅRHUS NY DANSESCENE
Fredriksallé, 8000 Århus C
Billetter: Musikhuset Århus
Tlf. 86 13 43 44 kl. 11-21

Organs & Det hvide hotel
RICKETTS DANCE CO &
MICADO DANSE ENSEMBLE
Aldersgruppe: 10. og 11/12 kl. 20, 12/12 kl. 16

Ny Dans i Århus

NY DANS I ÅRHUS
Nørre Allé 30, 8000 Århus C
Tlf. 86 13 19 23

Danseteatersport
RICKETTS DANCE CO
Aldersgruppe: Unge og voksne
Spilletidspunkt: 12/12 kl. 20

Refleksion

TEATER REFLEKSION
Sintrupvej 11 A, 8220 Brabrand
Tlf. 86 24 05 72 kl. 13-15

Broder Sol, Søster Måne
TEATER REFLEKSION
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidspunkt: 1/2-26/2
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 30

Himlen indeni
TEATER REFLEKSION
Aldersgruppe: 15 år og opefter
Spilletidspunkt: 15/3-16
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 50, grupper fra 30-40 kr. 1.500. Forestillingen ledsages evt. af undervisningsmat. og foredrag.

Svalegangen

SVALEGANGEN
Rosenkrantzgade 21, Århus C
Tlf. 86 13 88 66
tirs.-fre. kl. 16-20, lør. kl. 13-16

Jorden rundt i 80 dage
SVALEGANGENS DUKKETEATER
Aldersgruppe: 8 år og opefter
Spilletidspunkt: 1. del: 6. og 20/2 kl. 13.30. 2. del: 13. og 27/2 kl. 13.30
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 30, for 1. og 2. del kr. 50

Nøddebo Præstegård
SVALEGANGENS DUKKETEATER
Aldersgruppe: Fra 7 år
Spilletidspunkt: 4/12 kl. 16.30, 5. og 6/12 kl. 13.30
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 30

Svalegangens 30 års jubilæumsforestilling:
Ottetusind C – En trilogi 1. del
SVALEGANGEN
Aldersgruppe: 14 år og opefter
Spilletidspunkt: 29/1-6/3, tirs.-fre. kl. 20, lør. kl. 16
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 80, unge u. 26 år og pensionister kr. 40

Svalegangens 30 års jubilæumsforestilling:
Ottetusind C – En trilogi 2. del
SVALEGANGEN
Aldersgruppe: 14 år og opefter
Spilletidspunkt: 12/3-8/5, tirs.-fre. kl. 20, lør. kl. 16
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 80, unge u. 26 og pensionister kr. 40

Trianglen

TEATERHUSET TRIANGLEN
Rosensgade 11, 8000 Århus C
Tlf. 86 19 01 89

Det rene galimatias
TEATERSELSKABET
PEDERSEN & PEDERSEN
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidspunkt: 7., 8., 9., 14., 15. og 16/12 kl. 10

Jako•Bole Teatret

JAKO•BOLE
Teaterhuset, Danmarksvej 19
9000 Ålborg, tlf. 98 12 78 33

Beskyttelsesrum må ikke bruges til opbevaring
JAKO•BOLE TEATRET
Aldersgruppe: 13 år og opefter
Spilletidspunkt: Premiere 6/2. 8.-12/2 kl. 10, 15.-19/2 kl. 10
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 37

JOMFRU ANE TEATRET
Jomfru Ane Gade 14
9000 Ålborg
Billetlff. 98 13 60 44 kl. 11-16

Tyren Ferdinand
GADESJAKKET
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidspunkt: 7.-11/12 kl. 9.30 og 11

Verden bag verden
JOMFRU ANE TEATRET
Aldersgruppe: 4-8 år
Spilletidspunkt: 15.-17/12 kl. 9.30 og 11

Parfumeret sild
CABA RITZ
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 14.-16/1 kl. 20

Flugtforsøget
JOMFRU ANE TEATRET
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 4/3-3/4 tirs.-fre. kl. 20, lør. kl. 16

Manden, musen & melodien
JOMFRU ANE TEATRET
Aldersgruppe: 4-8 år
Spilletidspunkt: 16.-26/3 man.-fre. kl. 9.30 og 11

Discountdrama
Les Griserables
ANNE MARIE HELGER &
PETER LARSEN
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 13.-17/4 kl. 20

TEATRET MØLLEN

TEATRET MØLLEN
Møllepladsen 4, 6100 Haderslev
Tlf. 74 52 66 79

Den første verden
TURNUS
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: 19/1 93 kl. 20
Yderligere oplysninger: Spilles på Harmonien

Staffeliet
PARAPLYTEATRET
Aldersgruppe: 4-8 år
Spilletidspunkt: 23/1 93 kl. 10

Stumfugle
CANTABILE 2
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: 1/2 93 kl. 20
Yderligere oplysninger: Spilles på Kulturhuset Toftlund

Rejsen til Danmark
ARTIBUS
Aldersgruppe: 6-9 år
Spilletidspunkt: 13/2 kl. 10

Inde i spejlet
BJØRNETEATRET
Aldersgruppe: 2-4 år
Spilletidspunkt: 27/2 kl. 10

Brevet
CANTABILE 2
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: 18/3 kl. 20

Kurt
DRT
Aldersgruppe: 2-4 år
Spilletidspunkt: 27/3 kl. 10

Fedt nok
DRT
Aldersgruppe: 3-7 år
Spilletidspunkt: 3/4 kl. 10

VESTENVINDEN
Værket, Mariagervej 10
8900 Randers, tlf. 86 41 20 99

Bullshot Crommond
VESTENVINDEN
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 2/3-20/3 93 kl. 20, undt. søn./man.

Fars drenge
VESTENVINDEN
Aldersgruppe: Familieforestilling
Spilletidspunkt: 29/3-2/4 og 13/4-16/4 kl. 9.30 og 11